

GOEIE MORGEN HARELBEKE

Inspiratienota strategisch meerjarenplan 2020-2025

Stad – OCMW – Zorgbedrijf - Politiezone

Voorwoord

Een inspiratienota vanuit de administratie van Stad, OCMW en Zorgbedrijf Harelbeke en Politiezone Gavers, gekaderd binnen de opvolgers van de millenniumdoelstellingen, de Sustainable Development Goals (SDG's). Wat mogen we hiervan verwachten? We vroegen het aan Carlo Daelman, secretaris van de stad, Hans Piepers, secretaris van het OCMW en directeur van het Zorgbedrijf en Jean-Louis Dalle, zonechef van Politiezone Gavers.

Carlo Daelman bijt de spits af: “Vanuit de dagdagelijkse werking ervaar je nieuwe uitdagingen en knelpunten. Het is de beleidsvoorbereidende taak van de medewerkers om vanuit die ervaring **goede voorstellen** te formuleren om die uitdagingen op een goede manier aan te pakken”. Hans Piepers vult aan: “De professionele ervaring die medewerkers hebben kan **inspirerend** werken voor beleidsmensen om keuzes te maken, en die op een goede manier te onderbouwen”. “Als politieorganisatie vind ik het belangrijk om in de opstelling van een inspiratienota voor het nieuwe bestuur ook de noden, ideeën en verwachtingen van onze personeelsleden naar de (nabije) toekomst mee te geven. Op deze wijze ontstaat er ook een **betere integratie** van ons nieuw te ontwikkelen meerjarenplan 2020-2025 voor de politiezone en het meerjarenbeleidsplan van de stad. Veiligheid en leefbaarheid is immers nauw verbonden met de tal van lokaal breed maatschappelijke uitdagingen en bijgaande doelstellingen”, besluit Jean-Louis Dalle.

Op de vraag wat de meerwaarde is van de SDG's in dit verhaal, antwoorden de heren het volgende:

Jean-Louis Dalle: “Het omarmen van de SDG's toont aan dat we **samen willen werken** aan een groter geheel, en maatschappelijk verantwoord werken en ondernemen hoog in het vaandel dragen. De excellente politiezorg is immers een wezenlijk onderdeel van de maatschappelijke zorg aan de burger”. Daarbij ziet Hans Piepers een dubbel voordeel: “De SDG's hebben een dubbele meerwaarde. Enerzijds stimuleren ze je om meer vanuit een helikopterzicht te kijken. Het verhaal van de Syrische vluchteling bijvoorbeeld werpt een ander licht op wat wij als problemen aanschouwen. En anderzijds zorgt de benadering waarbij op doelstellingen wordt gewerkt dat men **breder** gaat **nadenken** dan eerder en

enkel vanuit de eigen invalshoek". Carlo Daelman vult aan: "Het heeft ons uitgedaagd om echt de **kaart van de toekomst** te trekken bij het nadenken over de beleidsvoorstellen. We moeten de stem terug aan de burgers geven, zodat ze ook met elkaar kunnen praten, als we willen evolueren naar een duurzame, warme stad. Harelbeke moet 'gijstig' zijn, maar niet alleen voor ons, ook voor onze kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen".

De vraag wat de favoriete SDG is van de mannen aan het woord, is een moeilijke:

Hans Piepers steekt van wal: "Moeilijke keuze omdat je dan precies aangeeft dat de andere minder belangrijk zouden zijn terwijl ze allemaal van groot belang zijn. Maar als ik dan toch moet kiezen ga ik voor Goeie gezondheid en Welzijn, Kwaliteitsonderwijs en Partnerschap: alle drie zijn ze gericht op ontwikkelingen van mensen, organisaties, ... Het welzijn, in de meeste brede betekenis van het woord **wel-zijn**, dekt een brede lading. Kwaliteitsonderwijs betekent kansen bieden aan iedereen. En Partnerschap: je kan niet spreken over duurzame ontwikkeling zonder hiervoor in partnerschap te gaan, wat voor mij inhoudt om met respect voor ieders eigenheid en sterktes samen die ontwikkeling vorm te geven". Bij de politieke zone viel de keuze iets makkelijker: "Uiteraard zijn de SDG's 16 en 17 onze favoriete SDG's omdat zij onze **kerntaken** omvatten en wij daarin een specifieke meerwaarde kunnen bieden". "Je kan moeilijk niet 100% akkoord gaan met elk van die doelstellingen", vult Carlo Daelman vanuit de stad aan. "Maar ik ben toch gecharmeerd dat de rol van de lokale overheden zo expliciet in de verf wordt gezet in SDG11: 'Duurzame steden en gemeenschappen'. Het is een blijk van **erkenning** vanuit de Verenigde Naties dat wij op **lokaal niveau** toch ook een bijdrage kunnen en moeten leveren aan die duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Doe mij dus maar SDG 11!".

Tot slot: welke boodschap moeten de beleidsmensen onthouden na het lezen van deze inspiratienota?

Jean-Louis Dalle: "De beleidsnota biedt u een visie, een denkkader en tevens een rode draad voor de verder ontwikkeling van de nieuwe beleidsplannen 2020-2025. Laten we er **samen** in partnerschap voluit **voor gaan**! #samenvoorveiligheid #futureproof."

Hans Piepers: "Haal er inspiratie uit om vooral vanuit uw eigen visie (eerder dan vanuit pragmatiek of andere overwegingen) en **met ambitie** mee het beleid vorm te geven".

Carlo Daelman: "De SDG's impliceren een denkkader tot 2030. Dit is ook het perspectief waarbinnen de beleidsbeslissingen zouden moeten genomen worden. Duurzame keuzes zijn lang niet altijd de meest voor de hand liggende keuzes, integendeel zelfs. Ze vergen durf. Vandaar een **pleidooi** om **gedurfde keuzes** te maken, want de toekomst maken start vandaag".

GOEIEMORGEN HARELBEKE

Inspiratienota

Voor u ligt de inspiratienota voor het strategisch meerjarenplan 2020-2025 die opgemaakt is door de administraties van de Stad, het OCMW, het Zorgbedrijf en de politiezone Gavers. Vanuit hun beleidsvoorbereidende taak hebben de medewerkers cijfermateriaal aangeleverd en op basis van dit materiaal beleidsvoorstellen geformuleerd die inspiratie kunnen bieden bij de voorbereiding van het nieuwe meerjarenplan. Deze nota wordt ondersteund door cijfermateriaal dat digitaal ter beschikking staat op de website van de stad. Het eerste deel van de nota bestaat uit een beschrijvend gedeelte van die cijfers, het tweede deel bestaat uit een overzicht van beleidsvoorstellen die vanuit de buik van de verschillende organisaties als “musts” beschouwd worden. Het opmaken van een beleidsplan gaat gepaard met het maken van keuzes, het vastleggen van grote beleidslijnen. Bij het samenstellen van deze menukaart, werd nog geen rekening gehouden met budgettaire beperkingen om de scope in dit document breed te houden. Het is aan de beleidsploeg van de volgende legislatuur om die keuzes te gaan maken. Deze inspiratienota is ondersteunend materiaal dat mee in overweging genomen kan worden bij het maken van die keuzes.

Goeiemorgen

Met deze inspiratienota willen we bouwen aan een ambitieuze toekomst voor de stad Harelbeke. De titel “Goeiemorgen” werd gekozen als verwoording van het toekomstgericht denken. Maar het is ook een aanspreking die we dagelijks over onze lippen laten gaan. Zo denken we ook dat deze bundeling van ideeën een rode draad kan vormen voor het toekomstig beleid van Harelbeke. Tenslotte heeft “Goeiemorgen” ook een enthousiaste inslag, een wil om er in te vliegen. Dit is ook wat we onszelf de volgende jaren als doel voorop stellen. Medewerkers die zich in de verschillende organisaties dagdagelijks inzetten om van Harelbeke een betere plaats te maken.

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Als leidraad voor de opmaak van de inspiratienota werden de duurzame 17 ontwikkelingsdoelstellingen gebruikt, kortweg SDGs of sustainable development goals. Deze doelstellingen zijn de opvolgers van de millenniumdoelstellingen. Revolutionair aan die doelstellingen is dat ze niet enkel op de ontwikkeling van het Zuiden focussen, maar mondiaal geformuleerd zijn. Het is bovendien de eerste keer dat vanuit de Verenigde Naties de kracht van steden en gemeenten expliciet wordt erkend. Om het geheel van de nota overzichtelijk te houden, werden de 17 SDG's gebundeld volgens het 5-P kader. Elk van de 17 SDG's kan worden gelinkt aan 5 grote thema's, people, prosperity, planet, peace en partnership. Deze opdeling mag geen excuus zijn om in hokjes te gaan denken, wel integendeel. Bij de opbouw van de nota werd hard gewerkt om steeds over de schotten van de verschillende doelstellingen heen te werken en bij voorstellen meerwaarde te creëren op verschillende domeinen.

Op basis van het enthousiaste partnership tussen de verschillende organisaties ligt vandaag een inspirerende nota voor. Dank aan iedereen die hier mee zijn schouders heeft onder gezet. Veel leesplezier!

PROSPERITY

EEN WELVAREND EN ZINVOL BESTAAN
GARANDEREN IN HARMONIE MET DE NATUUR

SDG 11: DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

Feiten en cijfers

We krijgen te maken met een groeiende bevolking en dat geeft druk op de beschikbare ruimte in de stad. We moeten inzetten op veilig, proper, duurzaam bouwen en inbreiding in plaats van het aansnijden van nieuwe gebieden. Bovendien worden de woongebieden best voorzien van meer groen en natuur om de leefbaarheid onder de groeiende bevolking te verbeteren. Bovendien is aandacht nodig voor openbaar vervoer op lange termijn, als antwoord op de fileproblematiek, verkeersonveiligheid en luchtvervuiling.

Profiel van de bevolking

Harelbeke is een stad in groei, met een stijgend aantal inwoners. In die zin moeten we nadenken hoe we deze groei vertalen op ons grondgebied. Het is niet meer haalbaar om de vroegere perceelsoppervlaktes te behouden als we de stad niet willen volbouwen. De gemiddelde bevolkingsdichtheid in Vlaanderen bedraagt 485 inwoners per vierkante kilometer (2016). In Harelbeke is de dichtheid binnen bepaalde wijken veel hoger. We hebben de grootste **bevolkingsdichtheid per vierkante kilometer** op het Eiland (4129 inw/km²), gevolgd door de Zandberg (2854 inw/km²) en het Centrum van Harelbeke (2385 inw/km²). De andere wijken blijven onder het gemiddelde van 1500 inwoners per vierkante kilometer. Als we de grond duurzaam willen inzetten, moeten we compacter en denser gaan wonen, wat nu in de opgesomde wijken al het geval is.

Een ander aandachtspunt binnen het samenleven in de wijken is de **samenstelling van de buurt**, enerzijds **naar leeftijd**, anderzijds **naar gezinsvorm**. We streven best naar een mooie mix van al deze kenmerken per buurt. Zowel de groene als grijze druk op de schouders van de actieve bevolking nemen verder toe. We zien wel dat de vergrijzing sneller groeit dan de vergroening. Een andere demografische trend die zich de laatste jaren manifesteert is de gezinsverdunding. Het aantal leden per gezin neemt af. In 2017 was het gemiddeld aantal gezinsleden per huishouden 2,28. Dit proces gecombineerd met het niet aangepaste woningbestand leidt tot een nood aan bijsturing. De villawijken aan de rand, daterend uit de jaren-'70 zijn toe aan een grondige renovatie. Dit kan een opportuniteit zijn om gestapeld wonen op kleinere percelen te promoten. Gecombineerd met een mobi-punt, waarbij de aanwezigheid autodelen, fietsparking en halte voor openbaar vervoer gecombineerd wordt, kan dit zowel voor de jonge gezinnen, éénoudergezinnen en ouderen een win-win worden.

Samenleefbaarheid en overlast

In de gemeentemonitor wordt gepeild naar de samenleefbaarheid in de stad. In Harelbeke geeft 61% van de respondenten aan dat ze veel contact hebben met andere buurtbewoners. We doen het hiermee iets

beter dan gemiddeld in Vlaanderen. Maar we scoren minder goed als het gaat over zorg dragen voor elkaar en het aangenaam vinden met andere mensen in de buurt te praten.

Als het gaat over het ervaren van hinderaspecten, zien we op basis van de resultaten van de gemeentemonitor dat de gemiddelden in Vlaanderen systematisch een paar procenten hoger liggen dan in Harelbeke, met uitzondering van lichthinder. De Harelbekenaren ondervinden meest hinder van onaangepaste snelheid, zwerfvuil en lawaai door verkeer.

Ruimtebeslag

Op vandaag is in Harelbeke 35% van de beschikbare ruimte bebouwd. Van die **bebouwde oppervlakte** gaat 64,1% naar wonen, 29,2 % naar economische functies en 4,2 % naar welzijns- en recreatiefuncties.

In de gemeentemonitor wordt gepeild naar de tevredenheid van de inwoners over de **natuur- en groenvoorzieningen** in de stad. We zien dat 78% vindt dat er voldoende groen in de buurt aanwezig is, en 77% dat er voldoende groen in de stad aanwezig is. Deze cijfers liggen telkens onder het Vlaams gemiddelde. Anderzijds geeft 79% aan tevreden te zijn over de natuur- en groenvoorzieningen in de stad en dat ligt dan weer wat boven het gemiddelde van de Vlaamse steden en gemeenten. De aanwezigheid van de Gavers op het grondgebied van Harelbeke zal ontegensprekelijk dit cijfer hebben beïnvloed. Dit geeft een vertekend beeld, want in Harelbeke was in 2011 69 hectare van het grondgebied (2%) bebost en daarmee behoren we tot de bosarmste gemeenten van België.

Herinrichting Broekplein

Verplaatsingen over het grondgebied

In de gemeentemonitor wordt gepeild in hoeverre de inwoners over **eigen vervoersmiddelen** beschikken. We zien dat zowel een wagen als een fiets bij respectievelijk 95% en 89% van de respondenten in het bezit zijn. Eén vijfde heeft een elektrische fiets in huis en bijna een tiende beschikt over een moto of bromfiets. Voor verplaatsingen naar het werk, school of opleiding heeft een kwart van de inwoners tot een kwartier verplaatsingstijd nodig, 41% doet er tussen een kwartier en een half uur over, 21% van de respondenten is langer dan een half uur maar minder dan een uur onder weg, en 12% heeft meer dan een uur verplaatsingstijd nodig.

Om die **verplaatsingen te maken**, geeft 67% van de bevroagden aan zich met de wagen te verplaatsen, 16% gaat met de fiets, 10% gebruikt het openbaar vervoer, 3% gaat te voet en 5% kiest voor nog een ander alternatief. Burgers lijken sowieso snel de neiging te hebben om de wagen te gebruiken. We zien dat in Harelbeke 34% van de bewoners zich bijna nooit met de fiets verplaatst voor korte afstanden, 24% verplaatst zich nooit te voet.

Als we naar de **tevredenheid over de infrastructuur** kijken, zien we dat 56% van de bewoners vindt dat er voldoende openbaar vervoer in de buurt is. Dat ligt lager dan het gemiddelde van de Vlaamse steden en gemeenten. Eenzelfde percentage vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn in Harelbeke, maar 24% is het hier niet mee eens. Het organiseren van openbaar vervoer op lokaal niveau kan een shift bewerkstelligen. Als de burger met de fiets of een kleine bus sneller is of omwille van externe redenen gestimuleerd wordt zich anders te verplaatsen, dan is hij misschien te overtuigen om de wagen aan de kant te laten staan. Goede, afluigende in het groen gelegen verbindingen dragen hier aan bij.

Minder dan de helft (46%) vindt dat er voldoende fietspaden zijn in Harelbeke, en 47% oordeelt dat de staat van de fietspaden in Harelbeke goed is. 27% is het hier niet mee eens. De staat van de voetpaden wordt door 46% goed geëvalueerd, 29% is het hier niet mee eens. Deze cijfers liggen in de lijn met de gemiddelden van Vlaanderen. Een eerste stuk fietssnelweg op grondgebied Harelbeke werd door de provincie voorzien langs het kanaal Bossuit-Kortrijk (de F374) tussen Zwevegem en Kortrijk. De provincie werkt ook aan een fietssnelweg tussen Waregem en Kortrijk.

Tevredenheid van de burgers

De burgers in Harelbeke lijken vrij tevreden over de stad, met een score van 77% van de respondenten die het hiermee eens zijn, tegenover 76% gemiddeld over de Vlaamse steden en gemeenten. Contradictorisch genoeg geeft wel slechts 63% aan dat ze fier zijn op hun stad en hiermee scoren we toch beduidend lager dan gemiddeld, waar dit 69% bedraagt. Het is geen toeval dat de volledige transformatie van het stadscentrum daarom als hoogste prioriteit werd aangeduid tijdens deze legislatuur: Harelbeke wil een levendig en aantrekkelijk stadscentrum creëren, waar bewoners fier op zijn. De Leiewerken en de aanleg van de vernieuwde markt moeten een nieuwe wind door de stad blazen en er voor zorgen dat de bewoners zich meer betrokken bij en fier over hun stad voelen. Het fier zijn op de stad zal breder moeten gaan dan het centrum van Harelbeke. De deelgemeenten zijn waarschijnlijk wel trotse Hulstenaars of Bavikhovenaars maar voelen niet hetzelfde voor de stad Harelbeke. Het natuurdomein de Gavers zal de burger wel bijzonder vinden maar wordt door de invulling als regionaal recreatiegebied niet meer als 'van de Harelbekenaar' aangevoeld. We moeten meer inzetten op een verbondenheid en een territoriaal bewustzijn. Het centrum moet de Gavers uitstralen en omgekeerd.

Recent werd binnen het departement communicatie een deskundige aangeworven om een gedragen **citymarketing**verhaal naar buiten te brengen. Het uitzicht van het centrum begint stilaan te veranderen, maar na de infrastructuurwerken is het cruciaal dat de beleving op het plein zelf goed zit door onder andere de burgers naar de handelszaken en de horeca in het centrum te lokken, door ruimte te voorzien voor spelende kinderen, door fijne evenementen te organiseren,...

SDG 9: INDUSTRIE, INNOVATIE & INFRASTRUCTUUR

Feiten en cijfers

Wonen

Het aandeel **woongebouwen** in Harelbeke dat gebouwd is na 1945 is groter dan het Vlaams gemiddelde. Bovendien zitten we hier met een hoge renovatie- en nieuwbouwintensiteit. Het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in 2016 per 1000 inwoners in Harelbeke bedraagt 12,8 tegenover 5,5 als Vlaams gemiddelde. Het aantal vergunde renovatiewoningen per 1000 inwoners ligt op 3,2 tegenover 3 als Vlaams gemiddelde. Dit cijfer ligt aanzienlijk lager dan in 2015, toen de renovatie-intensiteit voor Harelbeke ook op 4,7 lag. Anderzijds lag de nieuwbouwintensiteit toen een stuk lager, met een score van 7,8. We zien in de gemeentemonitor dat 94% van de inwoners tevreden is over hun woning, tegenover een Vlaams gemiddelde van 88%. Hiermee bestendigt Harelbeke de reputatie van woonstad. Minder goed is de tevredenheid over het zicht op groen vanuit de woning, hier is slechts 69% tevreden over, en 15% ontevreden. Voor tevredenheid over de buurt scoren we iets beter dan het Vlaams gemiddelde, voor graag wonen in de stad iets minder met een percentage van 86% dat hier graag woont en 4% niet graag. Het Vlaams gemiddelde is 89% en eveneens 4%.

Het totaal aantal woongelegenheden in Harelbeke stijgt. Dit is het gevolg van de grote stedelijke woongebieden die in 2004 door Vlaanderen werden vrijgegeven en op kruissnelheid zijn van realisatie. Dit gaat over eengezinswoningen, waarbij de rijwoning een groot aandeel inneemt. Daarnaast is er ook appartementsbouw, een eerder algemene trend. De statistieken van het kadaster tonen dit ook aan: tussen 2010 en 2017 zijn er 455 appartementen bijgekomen, in diezelfde periode 151 rijwoningen tegenover bijvoorbeeld 54 open bebouwingen.

Als we vergelijken met de eigen prognoses van groei van woongelegenheden van 2012 en 2015 dan zien we dat er minder woningen gerealiseerd werden dan verwacht worden tussen 2012 en 2020. Dit is te wijten aan het lage tempo van Bistierland en het wegvallen van de ingeschatte sociale woningen in Stroomke en de latere realisatie in de Vierkeersstraat. Dit betekent echter niet dat het absolute aantal laag is. Het aantal appartementen is dan weer hoger dan verwacht. De dichtheden zijn groter dan verwacht en er komen constant nieuwe projecten bij. Er is veel keuze, waardoor de ingeschatte verkoop per project trager verloopt. Dit heeft implicaties op de bouw- en realisatieperiode. Gezien dergelijke projecten elk apart wel traag verlopen, kan er alleen maar een enorme groei aan aantal projecten op dit vlak zijn. Dergelijke statistieken tonen aan dat er wellicht een lagere groei is op gebied van traditionele gezinnen dan initieel ingeschat, terwijl de kleinere huishoudens op appartementen, inclusief senioren, groter is dan initieel ingeschat.

Onderzoek van Intercommunale Leiedal over de woonbehoefte in de regio wijst uit dat het juridisch aanbod aan woningen de behoefte 3 à 4 maal overstijgt. Dit betekent niet dat er niet verder moet ingezet worden op verdichting en inbreiding in het centrum en op strategische plaatsen. Het bevestigt vooral dat het aansnijden van open ruimte voor wonen niet nodig is.

Om te vermijden dat we nieuwe grond aansnijden voor wonen, wordt in eerste instantie gekeken naar de **leegstaande woningen en onbebouwde percelen** die we op vandaag nog hebben. De heffing op onbebouwde percelen leert ons dat het aantal resterende onbebouwde percelen terugloopt. De heffing op leegstand van woningen blijft rond de 200 en overstijgt dit de laatste jaren.

Harelbeke heeft in 2016 volgens het kadaster 11 754 bewoonde wooneenheden. 22% daarvan wordt niet bewoond door de eigenaar en dit getal is meteen een aanduiding van de omvang van de huurmarkt. Dit ligt ver onder het West-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde (resp. 28,6% en 29,1%). Een studie van de provincie toont aan dat in quasi alle gemeenten de huurmarkt stijgt.

De ouderdom van de huurmarkt is verdeeld: 23,6% is gebouwd voor 1945, 55,4% tussen 1945-2000 en 21,3% na 2000. Dit is een jongere infrastructuur dan het West-Vlaams gemiddelde waar de oudste categorie 27,7% bedraagt en de jongste categorie slechts 16,6%.

Iets meer dan de helft van de huurmarkt is de private huurmarkt, de overige helft wordt verzorgd door de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke (=sociaal) markt. Op provinciaal niveau bedraagt de private markt meer dan 60% van het totaal aanbod. Voor een huurmarkt van in totaal 2581 woningen, zijn er 1066 eigenaars. 76,1% van de eigenaars heeft slechts 1 huurwoning in het bezit. De verhuurder woont in 41,7% in dezelfde gemeente, wat laag is ten opzichte van het provinciaal gemiddelde van (48%).

37% van de huishoudens met een gezinshoofd tussen 18 en 34 jaar bewoont een woning die niet de zijne is. Dit is lager dan het provinciaal aandeel van 48%. Ook voor categorieën met name 22% in de categorie 35-39j (22% ten opzichte van 28,6%) en 60 plussers (20,7% ten opzichte van 27,5%) is het aandeel lager. Dit bevestigt opnieuw de grote eigendomsmarkt en de kleinere huurmarkt. Deze vergelijking wordt ook bevestigd bij de gezinsgroottes: 39,2% van de alleenstaanden woont op de huurmarkt, 19,6% van huishoudens met 2 personen, 14,6% van huishoudens met 3 à 4 personen en 19,3% van de huishoudens met meer dan 5 personen. 17,9% van de gezinnen met kinderen bewoont een woning die niet de hunne is en dit is ook het geval voor 41,3% van de éénoudergezinnen. Opvallend is dat ongeveer de helft van de huishoudens waar het gezinshoofd van vreemde nationaliteit is, niet in een eigen woning wonen. Dit is zeer laag ten opzichte van het provinciaal gemiddelde.

In 2018 zal voor de eerste maal een lokale inventaris verwaarlozing opgemaakt worden. Dit gaat concreet over gebreken die zichtbaar zijn vanop het openbaar domein. Het gevelbeeld heeft vooreerst een invloed op het uitzicht en de aantrekkelijkheid van het straatbeeld, maar het is ook een aanduiding van de kwaliteit van de woningen.

Eigen patrimonium

Qua **beheer van eigen gebouwen** heeft het bestuur de laatste jaren een efficiëntie-oefening gedaan door patrimonium af te stoten. Het voormalig politiekantoor en de Markstraat 74 werden verkocht.

Door de verhuis van AHA! naar de site in de Tientjesstraat, komt de achterbouw langs de kant Ballingenweg vrij en kan de centralisatie van de diensten in het **stadhuis** verder gezet worden. Momenteel loopt de

voorbereiding van een nota **dienstverlening 2030**, waarbij de dienstverlening aan de burgers op lange termijn wordt bekeken. De manier waarop we onze burgers ontvangen, zal een impact hebben op de infrastructuur van het stadhuis.

De patrimoniumuitdagingen zullen niet min zijn de komende jaren, want ook binnen vrije tijd dringen grondige infrastructuurwerken zich op.

Het OCMW en Zorgbedrijf investeerde de afgelopen jaren sterk in het patrimonium van het **zorgbedrijf en het OCMW**, met de uitbreiding van De Vlinder, de realisatie van dorpshuis de Rijstpekker, de sociale kruidenier in de Gentsestraat 9 en de oprisingswerken in De Parette.

Gentsestraat 9

De huidige **jeugdinfrastructuur** kent gebreken die blijven aanslepen en de huidige werken aan de Leie met veel nieuwbouw in de buurt doet de vraag rijzen of die locatie nog optimaal verenigbaar is met jeugdwerking.

De **sport**studie heeft uitgewezen dat de site Dageraad wellicht aan een nieuwe sporthal toe is. Als gekozen wordt voor een nieuwe sporthal kan deze oefening best breed bekeken worden op gebied van vrije tijd. Een combinatie op de site Dageraad met jeugd lijkt een te onderzoeken optie. Mocht de combinatie jeugd en sport op de site van de Dageraad op langere mogelijk zijn, biedt dit perspectieven die een meerwaarde kunnen bieden voor beide sectoren. Bovendien paalt de site Dageraad rechtstreeks aan de Gavers, wat ook een pluspunt is om jeugdwerking uit te bouwen. Dit mag er niet toe leiden dat noodzakelijke investeringen in TSAS niet meer worden uitgevoerd.

In afwachting van een eventueel groot nieuwbouwproject werd sporthal de Dageraad al enkele jaren op diverse punten gerenoveerd. De denkpiste van een eventuele aanbouw van een extra ruimte met bv extra toiletten en een gevelrenovatie is eveneens te onderzoeken. Ook de sporthal Vlasschaard werd grondig gerenoveerd en voorzien van moderne technieken (toegangscontrole, energiesturing). De modernisering van de sportinfrastructuur inzake automatisering en daar uit voort vloeiend energiebesparing (zonnepanelen, energiesturing, ...) werd ingezet en kan nog versterkt worden. Bedoeling is om die

investering of een deel ervan op relatief korte termijn terug te winnen (bv LED verlichting sporthallen, voetbalvelden).

Met het aantal kleedkamers en oefenvoetbalvelden op het sportcentrum de Mol zit het wellicht goed, al moet op termijn gedacht worden aan het investeren in energiebesparende maatregelen voor het Forestiersstadion. Een eerste aanzet werd daar al toe gegeven (studie rond plaatsing van zonnepanelen).

Een paar jaar geleden werd de piste gelanceerd om een zwembad te bouwen in Harelbeke. Op basis hiervan heeft Leiedal een studie gemaakt naar de noodzaak aan zwemwater in de regio. De bouw van een zwembad maakt deel uit van een intergemeentelijk verhaal, en zit nog in de voorbereidingsfase.

Intussen is ook de voorbereiding gestart van een grondige **renovatie-oefening in het CC Het Spoor**. Wat gestart was als een oefening om het vrije tijdsloket op een goede manier uit te bouwen, en hiermee letterlijk en figuurlijk de verbinding te leggen tussen het Spoor en de bibliotheek, is uitgegroeid tot een dossier van gefaseerde totaalrenovatie. De bestaande indeling voldoet nog aan de huidige verwachtingen, dus grote structurele ingrepen zijn niet nodig. Maar op vlak van technieken, aankleding van de bestaande ruimtes en bijkomende ruimtes zal grondig gerenoveerd worden. In voorbereiding van de renovatiestudie werd onderzocht of het niet interessanter zou zijn om te kiezen voor volledige vernieuwbouw, maar die piste is aan de kant geschoven.

De stadsgebouwen die gelegen zijn op het te ontwikkelen warmtenet tussen IMOG en de SAMWD worden in een ESCO-samenwerking met Infrac energetisch klaar gestoomd voor de komende 50 jaar.

De infrastructuuruitdagingen op gebied van **onderwijs** worden aangekaart onder SDG 4. Momenteel wordt een nieuwe school gebouwd in Stasegem, en is een aanvraag ingediend voor een nieuwe school in Hulste. Hoewel dergelijke nieuwbouwprojecten grotendeels gesubsidieerd worden door hogere overheden, zijn dit ook grote investeringen voor een lokaal bestuur.

De infrastructurele evoluties en noden in de laatste jaren in het centrum van Bavikhove hebben er voor gezorgd dat er een **masterplan voor de site Bavikhove** wordt voorbereid. Dit gebeurt door een intens samenwerkingstraject met de bewoners van Bavikhove. Het plan zorgt voor de hertekening van de site met de afbraak van de oude gemeenteschool en de oude bibliotheek. In de plaats komt een nieuwe feestzaal, een nieuwbouw voor Chiro Bavikhove en de speelpleinwerking, de parking wordt verplaatst, er komt een speelzone en is er één toegangsweg voorzien voor de site. Ook de judoclub van Bavikhove zou daar een sportzaal met tatami krijgen. De lokale fietssnelweg Hulste-Bavikhove-Harelbeke-Stasegem zal de site veilig en vlot verbinden met de rest van Harelbeke. Een fietsoversteek naar de Oudstrijderslaan en een verdere investering in de opwaardering van het fietspad op de site kan nog een meerwaarde zijn. Binnen dit masterplan wordt ook de park- en natuurfunctie van de beekvallei maximaal behouden. Het masterplan wordt op heden verwerkt in het RUP Bavikhove Dorp West, waarvan het voorontwerp in opmaak is.

Gezien de schaarste van het grondgebied en het optimaliseren van de inzet van gebouwen, wordt de **herbestemming van de kerken** in de komende jaren best grondig voorbereid. Het is in de hedendaagse context nog moeilijk te verantwoorden dat zo'n grote gebouwen die een stempel op de stad drukken, slechts een paar uur per week door een beperkt publiek worden gebruikt. De locaties van deze gebouwen zijn vaak vlak bij te ontwikkelen sites van de stad. De kerk op het Eiland kon ingezet worden voor de Kunstacademie, de kerk in Bavikhove als te bouwen ontmoetingshuis. De vrees is dat de kerk de richting van de stad uit komt nadat er een nieuw gebouw voor gelijkaardige invulling is gebouwd. Het multifunctioneler inzetten van die gebouwen is een oefening die best op korte termijn gemaakt wordt.

Ook groepen met een andere geloofsovertuiging zijn al een tijd op zoek naar een geschikte locatie in Harelbeke. Een juist evenwicht vinden in deze dossiers zou een mooi verhaal zijn voor de stad.

Innovatie

Om de duurzame ontwikkeling van onze stad te realiseren gaan we op zoek naar innovatieve insteken om de leefbaarheid van onze stad te verhogen. Dit kan door de huidige mogelijkheden die recente technologieën ons bieden te gebruiken enerzijds, anderzijds ook door onze burgers van nabij te betrekken om het toekomstbeeld dat zij hebben op onze stad waar te maken. Feit is dat we niet van nul hoeven te starten, de werken in het centrum hebben een aanzet gegeven van een aantal mooie voorbeelden. We sleepten met deze transformatie zelfs een Smart City nominatie in de wacht. De smart city aspecten zitten onder andere in de duurzame energie die geproduceerd wordt door de aanleg van het warmtenet, en de energierecuperatie van de sluis, er komt ook meer groen en natuur in het stadscentrum met de vispassage als eyecatcher, er komen trage verbindingen door ons centrum met een fietsersbrug als belangrijke verbinding, ... Maar de smart-cityconcepten kunnen ook in kleine duurzaamheidsingrepen zitten, bij nieuwe aanleg van wegen de rijwoningen voorzien van geveltuintjes, waterbuffering voorzien onder de straat waar bewoners op kunnen aansluiten, een geothermisch net onder de weg... Een uitgesproken visie op hoe we van Harelbeke de komende jaren een smart city willen maken, dringt zich op.

De stad zet in op startende bedrijven en ondernemingen en wil hiermee ook het **innovatief karakter** van onze ondernemingen stimuleren. Zowel bedrijventerrein Harelbeke op site Lefevre als op Stede 51 bieden business units aan voor startende bedrijven. De vraag hiernaar is groot en de bezettingsgraad van beide sites is heel hoog.

Industrie

In Harelbeke liggen verschillende industrieterreinen. Op vandaag is de bezettingsgraad op de verschillende terreinen 100%, met uitzondering van het stuk op Evolis, dat intussen ook voor meer dan de helft ingenomen is.

De voorbije jaren werd ingezet in het bestemmen van industriegrond, meer bepaald voor lokale bedrijvigheid. Zo is de site Lefevre een potentiële zone lokale bedrijvigheid (5ha) geworden, maar blijft de realisatie tot op heden uit. Deze site zou de behoefte aan lokale bedrijven uit het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan uit het stedelijk gebied kunnen vervullen.

In het RUP Industrie-eilandjes werd de kiem gelegd voor de ontwikkeling van het lokale bedrijventerrein De Stip in de Deerlijksesteenweg (2ha), waar de eigenaars volop bezig zijn binnen het brownfieldconvenant om het terrein bouwrijp en verkoopbaar te maken.

Het proces om de voormalige zone voor elektriciteitscentrale om te vormen tot zone voor watergebonden bedrijvigheid is lopende. De uitbouw van de kades binnen de Leiewerken op die plaats, zal vervoer over het water en deze industrietak ten goede komen. Daarnaast kan ook de nieuwe verbinding tussen het kanaal Bossuit-Kortrijk en de Leie een kans zijn om watergebonden bedrijvigheid te ontwikkelen of het ontsluiten van bestaande bedrijven via de waterweg.

Het verduurzamen van bedrijventerreinen blijft een uitdaging. Het plaatsen van windmolens en zonnepanelen, het aansluiten op een warmtenet of lokaal net kan bijdragen tot een kleinere voetafdruk van de bedrijven. Deze uitdagingen worden ook opgenomen in het Interregprogramma BISEPS. In de heraanleg van het industrieterrein Harelbeke Zuid werd nu ingezet op een vergroening en ontsluiting met

veilige fietspaden. Het zou een trigger moeten zijn voor de bedrijven om hun medewerkers te motiveren om de combinatie trein-fiets te nemen in plaats van de wagen.

Dé uitdaging voor de toekomst is het behoud en integratie van bedrijvigheid in de kern. Waar in het verleden industriezone gemakkelijk naar wonen omgezet werden, wordt nu uitgegaan van de stelling 'paars blijft paars'. De studie over het industriegebied langs de Leie in de Oostwijk moet hierin gezien worden. Daarnaast is een visie noodzakelijk voor de zonevreemde bedrijven. Indertijd werden via BPA's ontwikkelingsmogelijkheden gegeven voor historisch gegroeide bedrijfjes in het landbouwgebied. Nu bepaalde bedrijven uitdoven of herlocaliseren moet een strategie bepaald worden voor de toekomstige mogelijkheden voor deze gebieden.

SDG 10: ONGELIJKHEID VERMINDEREN

Feiten en cijfers

Als het gaat over **ongelijkheid verminderen**, kunnen we dit op twee niveaus bekijken. Enerzijds op lokaal vlak, anderzijds globaal.

We kunnen op lokaal vlak inspanningen leveren om ongelijkheid te verminderen op gebied van armoede en gender. Deze thema's komen aanbod onder SDG 1 Geen armoede en 5 Gendergelijkheid. Maar ongelijkheid verminderen slaat ook op het bevorderen van inclusieve gemeenschappen. In die zin wordt hier ook stilgestaan op de **inburgering van nieuwkomers**. We zien dat het aantal niet-Belgen in Harelbeke gestaag toeneemt. Dit is een gegeven dat overal in Vlaanderen voor komt. We zien dat we in 2016 11,5% procent van de Harelbekenaren buitenlandse roots hebben. Op dat moment zijn 4,8% van de inwoners niet-Belgen. Als we de spreiding van de niet-Belgen bekijken, zien we dat het grootste aandeel in Harelbeke woont en een minderheid in de deelgemeenten Hulste en Bavikhove. Opvallend is dat er een grote migratie aanwezig is bij niet-Belgen. Jaarlijks komen heel wat niet-Belgen in Harelbeke wonen, ofwel vanuit een ander land, ofwel woonden ze al in een andere stad in België, maar heel wat niet-Belgen verhuizen ook weer naar het buitenland of naar een andere Belgische stad of gemeente. De migratie van niet-Belgen binnen België zorgt dat het saldo op het einde van de rit licht positief is. Bij de verhuisbewegingen van de niet-Belgen vanuit en naar het buitenland zien we dat meer niet-Belgen vanuit het buitenland in Harelbeke komen wonen, dan dat niet-Belgen opnieuw naar het buitenland verhuizen. Dit geeft een positief saldo van ongeveer 100 nieuwe inwoners, tot zelfs een kleine 200 in 2017.

In de gemeentemonitor wordt de **houding van inwoners ten opzichte van andere culturen** gemeten. Het aandeel mensen dat het eens of oneens is met de stelling dat verschillende culturen goed met elkaar samen leven in de stad wordt gemeten. 45% is het hiermee eens, dat is een cijfer dat opvallend lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde. 22% van de inwoners is het hier evenwel niet mee eens, dat ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde. Een tweede stelling was dat mensen uit een andere cultuur best sympathiek blijken te zijn, eens je ze leert kennen. Van de Harelbekenaren was 60% het hiermee eens, 12% oneens.

Vanuit de stad en het OCMW worden op vandaag al initiatieven genomen om de integratie van nieuwkomers te vereenvoudigen. Om mensen vertrouwd te maken met het Nederlands worden praattafels en schoolbabbels georganiseerd. En er is een nauwe samenwerking met het Huis van het Nederlands voor de toeleiding naar de passende taallessen. Er zijn in de stad ook verschillende ambassadeurs aangeduid, die de link vormen met een groep burgers van vreemde origine en die de noden en behoeften van hun netwerk in kaart brengen en communiceren. Omgekeerd kan ook communicatie vanuit de stad naar die netwerken vertrekken. In samenwerking met Kuurne startte recent ook een toeleider in diversiteit op, die er voor zorgt dat mensen met een migratie-achtergrond hun hun vinden naar de dienst- en hulpverlening binnen de stad. Daarnaast wordt er voor de opvang van asielzoekers samen gewerkt met buddy's die de mensen wegwijs maakt in de stad. Intussen worden ook initiatieven genomen die er voor moeten zorgen

dat verschillende culturen met elkaar in contact komen zodat we op die manier beter elkaars leefwereld leren kennen. Het wereldfeest, de bureניתar en het naaiatelier zijn hier voorbeelden van.

Toeleider diversiteit

Op mondiaal vlak kunnen helpen de ongelijkheid te verminderen door in te zetten op **ontwikkelingssamenwerking**. Harelbeke heeft op vandaag een stedenband met Eenhana in Namibië. De **stedenband Eenhana-Harelbeke** bestaat 10 jaar. In Eenhana werd een database voor het personeel opgezet door een Harelbeekse stagiair. We adviseren en begeleiden in het beheer en de uitbouw van de waterzuivering, de stortplaats en afvalbeheer. Met middelen van de provincie West-Vlaanderen werd er een gebouw van bureau voor de marktlieder gerealiseerd en werd er een marktreglement opgemaakt voor de Eenhana Open Markt opdat voedingsmiddelen op hygiënische en gereguleerde wijze kunnen worden verkocht. Beide jeugdleden wisselen verslaggeving en programmatie uit ter inspiratie en ondersteuning. Er werd een Work Information System gecreëerd waarbij werklozen en werkgevers zich op hetzelfde platform kunnen registreren om een antwoord te kunnen bieden op de hoge werkloosheid, maar ook meer inzicht te krijgen in die werkloosheid door het verzamelen van informatie via dit platform. Beide steden faciliteren contact tussen scholen door een e-mailproject, alsook uitwisseling tussen respectievelijk brandweer en rode kruis.

In de wereld van ontwikkelingsamenwerking wordt gestreefd naar de **0,7%-norm** voor ontwikkelingsamenwerking. De 0,7%-norm staat voor de hulp die het Noorden niét biedt aan het Zuiden. Rekenkundig betekent het dat 0,7% van het Bruto Nationaal Product naar ontwikkelingslanden zou moeten gaan. Op lokaal niveau kunnen wij een gelijkaardige oefening maken en er naar streven om 0,7% van het exploitatiebudget te voorzien voor ontwikkelingsamenwerking. Op vandaag is het voorziene budget rond de 0,3 %.

Harelbeke is sinds 2009 **FairTradeGemeente**. Dit is een titel die aangeeft dat we als gemeente én inwoners eerlijke handel een warm hart toedragen én er ook effectief werk van maken. We hebben een wereldwinkel in Harelbeke waar je terecht kan voor eerlijke en rechtvaardige producten uit de derde wereld waarvan een groter deel van de winst naar de producenten in dat land zelf gaat en op die manier ten goede komt aan de ontwikkeling van dit derdewereldland. De stad promoot ook het gebruik van FairTrade producten bij eigen activiteiten. We promoten ook de 'korte keten', daarbij worden lokaal geproduceerde goederen (onder andere voedingsproducten) aanbevolen.

SDG 8: EERLIJK WERK & ECONOMISCHE GROEI

Feiten en cijfers

Eerlijk werk en economische groei zijn bij ons niet de uitdagingen die ze in het Zuiden wel vaak zijn. De **welvaartindex** van Harelbeke lag in 2016 twee procent hoger in vergelijking met de index van België in 2013. Dit ligt wel een stuk lager dan gemiddeld over de Vlaamse steden en gemeenten heen, waar de index gemiddeld afklopte op 106,7 in 2016.

We zien dat de **werkzaamheidsgraad** van de beroepsbevolking steeds hoog ligt in Harelbeke ten opzichte van gemiddeld in het Vlaams gewest.

Als we de **indicatoren van economische activiteit** bekijken in Harelbeke, zien we een positieve netto groeiratio van rond de 5% in 2015 en 2016. Dit is een beduidende stijging tegenover de twee jaren daarvoor en wordt vooral positief beïnvloed door een hogere oprichtingsratio. Als we economische cijfers vergelijken met de Vlaamse gemiddelden zien we dat Harelbeke beter scoort op **industrialiseringsgraad en werkzaamheidsgraad**. Op gebied van **jobratio en ondernemersgraad** scoren we dan weer een stuk minder dan de Vlaamse gemiddelden.

We kunnen hier even stilstaan bij doelgroepen die het moeilijk hebben om werk te vinden. Als we nagaan wat het **profiel is van mensen die werkloos** zijn in Harelbeke, zien we dat bijna de helft van de werkzoekenden laaggeschoold is, ongeveer een derde is 50+ en tot een vierde jongeren. Rond de 10% van de werkzoekenden is al langdurig werkloos. Dit neemt niet weg dat er behoorlijk veel vacatures open blijven staan. De werkloosheid is onder het niveau van de structurele werkloosheid gezakt. Ondernemers klagen dat ze geen voldoende geschikte arbeidskrachten vinden in de regio. Mede door het terugvallen van eenvoudige taken in de ondernemingen matcht het profiel van de werkzoekenden echter niet met de vereiste competenties voor de arbeidsmarkt.

Inzetten op sociale economie blijft ook met een dalende werkloosheid bijzonder belangrijk. De groep werkzoekenden die (nog) niet over de competenties voor de reguliere arbeidsmarkt beschikt, blijft aanzienlijk en net voor hen zijn bijkomende inspanningen nodig om hen in te schakelen in het economisch proces. Waar het stadsbestuur vroeger een actor was in de sociale economie via het externe verzelfstandigd agentschap Hise wil ze na de opschaling van VZW Hise nu veeleer een regisseur zijn. In samenwerking met VZW Effect (lokale diensteneconomie), VZW Comforte (dienstencheques) en VZW Ubuntu (arbeidszorg) willen we een blijvend aanbod in Harelbeke garanderen. De sociale economiebedrijven blijven ook partner voor het uitvoeren van opdrachten van de stad. Zo wordt een MINA-werker ingezet van VZW Effect voor het opruimen van sluikestort en zwerfvuil en wordt een team van VZW Constructief ingezet voor het natuurbeheer in natuurgebieden in eigendom van de stad.

VZW Effect

In 2017 werden 150 OCMW-cliënten waarvan hoofdzakelijk leefloongerechtigden begeleid in hun zoektocht naar werk of naar een **passende activering**. In het kader van trajectbegeleiding wordt nauw samengewerkt met werkgevers, interimkantoren, maatwerkbedrijven, opleiding VDAB, arbeidszorgplaatsen,...

Sinds 2017 staat het OCMW in voor de tijdelijke werkervaring van leefloongerechtigden (verbreding vroegere tewerkstelling art. 60§7) met als doelstelling competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving, met het oog op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en doorstromen naar het normaal economisch circuit. In 2017 startten 12 cliënten op in een tijdelijke werkervaring. De wijkwerkcoach (vroegere PWA) werkt in tandem met het team trajectbegeleiding.

SDG 7: BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

Feiten en cijfers

Op het onderdeel betaalbare energie wordt ingezoomd bij SDG 1 “Geen armoede”. De focus bij dit onderdeel komt dus op duurzame energie.

Burgers

In de gemeentemonitor geeft 57% van de respondenten aan een energiezuinige ketel te hebben in de woning, maar slechts 16% heeft zonnepanelen en 6% een zonneboiler. Hiermee scoren we iets minder dan de Vlaamse gemiddelden.

Het aantal Infrax-premies voor energiebesparende maatregelen loopt terug. Tot 2015 kregen inwoners bij de toekenning van een Infraxpremie ook nog een stadspremie voor verschillende energiebesparende maatregelen of het gebruik van alternatieve energievormen. Sinds 2015 worden vanuit de stad enkel nog subsidies gegeven voor alternatieve energie-installaties zoals warmtepompen en zonneboilers. De kostprijs voor de installatie van PV-panelen daalde zo sterk dat er zelfs zonder subsidiëring verder in PV-installaties in Harelbeke werd geïnvesteerd. We zien dat de premies voor FSC-hout en de premies voor de alternatieve energievormen (zonneboilers, warmtepompen, ...) inboeten aan populariteit. De kostprijs van warmtepompinstallaties ligt nog altijd aanzienlijk hoger dan bijvoorbeeld PV-installaties en de premies die worden gegeven zijn onvoldoende om burgers te overtuigen om deze investering te doen. Ook de daling van het aantal aanvragen voor het gebruik van duurzaam hout heeft wellicht dezelfde oorzaak. De administratieve procedure voor de aanvraag van deze premies oogt vrij zwaar ten opzichte van het premie-aandeel in de totale kost. De verplichting om de ‘chain of custody’ aan te houden tot in de laatste stap zorgt vaak voor een hindernis. Ook de aannemer die duurzaam hout plaatst moet een CoC-certificaat hebben, en daar wringt het schoentje vaak. Anderzijds zien we een toename van het aantal premies gevelrenovatie met isolatie en de Doe-het-nu-duurzaampremies. Met deze Doe-het-nu-duurzaampremies zetten we sterk in op de opwaardering van woningen in oudere woonwijken. Ook groepsaankopen voor groene stroom en voor zonnepanelen zijn nog steeds populair.

De stad kan een actieve rol opnemen in het verduurzamen van woningen die palen aan een openbare weg. Een voorbeeld is het aanleggen van een warmtenet, maar het verdelen van regenwater, opwekken van energie, mobipunten, , groenbuffers tegen fijn stof en warmte,... zijn ook mogelijke denkpijsten.

Overheden

De stad probeert **het goede voorbeeld te geven**: er liggen zonnepanelen op heel wat stadsgebouwen, de sporthallen gebruiken zonneboilers voor warm water. De stadsgebouwen op het traject van het in aanleg zijnde warmtenet worden allemaal via ESCO-dossiers aangepast voor aansluiting op dat warmtenet én naar een hoger energie-efficiëntiepeil getild. De grondige renovaties die zich opdringen aan de vrijetijdsgebouwen en in de scholen, zijn een kans om die inspanningen nog verder te zetten.

Het OCMW en Zorgbedrijf investeerden in het verleden in een warmtekrachtkoppeling. Bij de uitbreiding van De Vlinder werden verschillende maatregelen getroffen inzake duurzame energie, door te voorzien in groen daken, warmteboilers en een systeem van waterrecuperatie. Hierdoor bleef het waterverbruik bijna gelijk desondanks de grote uitbreiding op deze site.

De regio Zuid-West-Vlaanderen kreeg met het project '**warmer wonen**' een klimaatprijs. Deze prijs wordt onder meer ingezet voor het opstarten van een energie-coöperatieve. De coöperatieve zal onder de naam 'Vlaskracht' burgerparticipatie in lokale hernieuwbare energieprojecten promoten.

Leiedal had reeds een verkennend gesprek met de stad over mogelijke hernieuwbare energieprojecten op stadsgebouwen. Op die manier kunnen burgers die zelf niet over een geschikt dak beschikken ook participeren in de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten. De Raad van Bestuur van Leiedal besliste om bij eigen ontwikkelingen inzake hernieuwbare energie minstens 50% invulbaar te maken via burgerparticipatie. Deze principesbeslissing werd ook aan de gemeenten in onze regio voorgelegd. In Harelbeke wordt deze principesbeslissing voorgelegd aan de gemeenteraad van juni.

Bedrijven

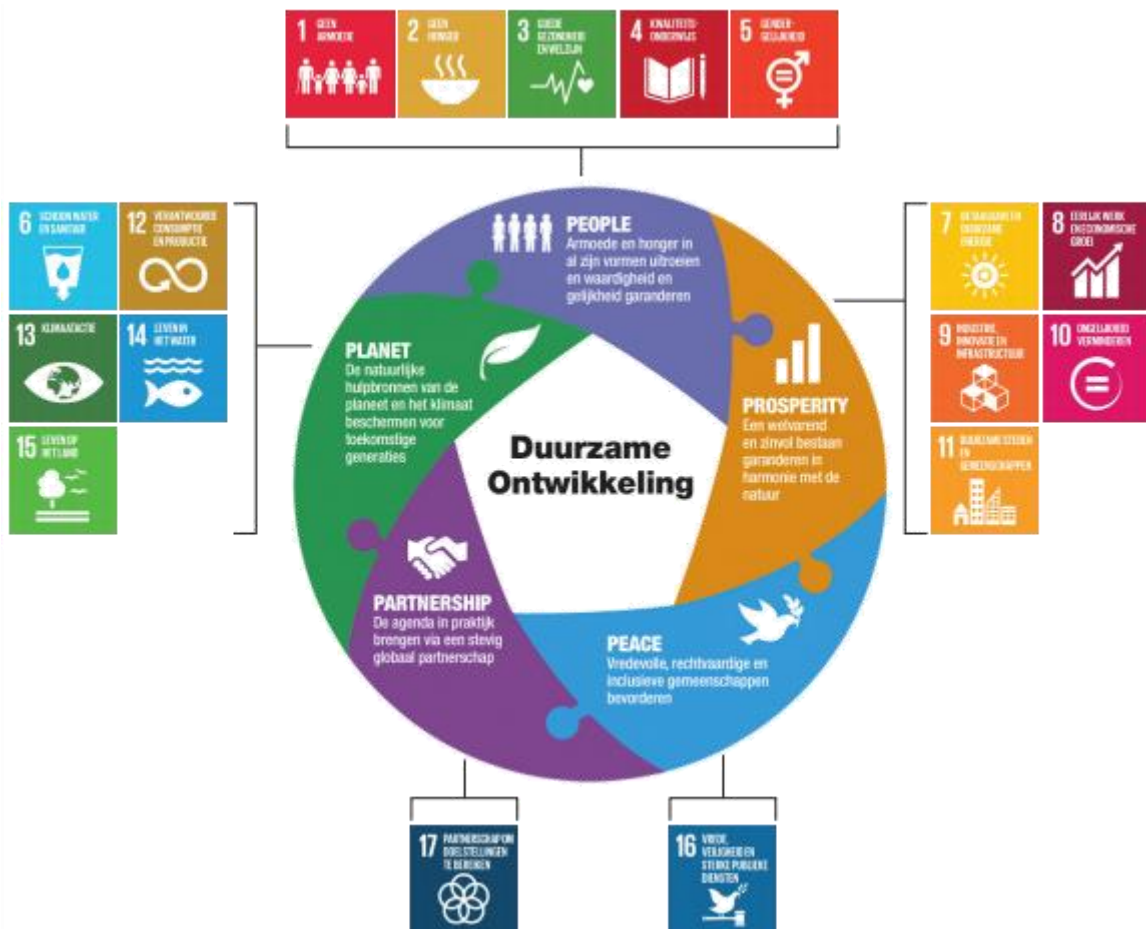
Harelbeke heeft **verschillende windturbines** op het grondgebied staan (grote windturbines op Evolis en langs het kanaal Bossuit-Kortrijk, middelgrote langs de Gentsesteeweg). In 2017 werden nergens in West-Vlaanderen nieuwe windturbines bij geplaatst. Het type middelgrote windmolen dat werd ontwikkeld door een Harelbeekse bedrijf heeft nog geen plaats gevonden op andere Harelbeekse sites. Het wettelijk kader

hiervoor blijft voorlopig haperen. Anderzijds is er ook steeds het NIMBY-syndroom, niemand wil grote windturbines in zijn onmiddellijke omgeving. Een vergunningsdossier voor een bijkomende turbine langs het kanaal is lopende.

Op basis van enerzijds een **ruimtelijke analyse** (oppervlakte van potentieel geschikte vrije daken) en anderzijds het verbruiksprofiel van de bedrijven, wordt vastgesteld dat er op de bedrijventerreinen Kortrijk-Noord en Harelbeke-Zuid nog potentieel aanwezig is voor rendabele PV- installaties. Omwille van dit potentieel, en gezien de interesse van een aantal bedrijven, heeft Leiedal een begeleidingstraject voor bedrijven uitgewerkt (binnen Interregproject BISEPS). Leiedal zal verder ook een groepsaankoop voor zonnepanelen voor bedrijven realiseren.

PEOPLE

ARMOEDE EN HONGER IN AL
ZIJN VORMEN UITROEIEN EN
WAARDIGHEID EN GELIJKHEID GARANDEREN

SDG 1: GEEN ARMOEDE

Feiten en cijfers

Armoedecijfers

Het aantal personen **met een leefloon** per 1.000 inwoners geeft aan dat de cijfers voor Harelbeke (12,6/1000) systematisch onder het Vlaams gemiddelde liggen (22,4/1000). Een vergelijkbare trend zien we bij de inkomensgarantie bij ouderen (35,5 in Harelbeke vs 40,6 Vlaams gemiddelde per 1000) en bij het gewaarborgd inkomen (0,5 in Harelbeke vs 2 Vlaams gemiddelde per 1000). Dit betekent dat we minder met gezinnen in armoede te maken krijgen dan gemiddeld in Vlaanderen, maar ze zijn natuurlijk niet afwezig.

De **kansarmoede-index** berekent het aantal kinderen dat geboren wordt in een gezin dat leeft in kansarmoede in de afgelopen drie jaar, ten opzichte van het totaal aantal kinderen dat geboren wordt in hetzelfde gebied. We zien een licht stijgende trend sinds 2010, maar wat vooral opvalt is de mate waarin de index substantieel hoger ligt als de origine van de moeder niet-Belg is.

Uit de gegevens van de kansarmoedeatlas 2017 van de provincie West-Vlaanderen, blijkt dat de buurt "Centrum Harelbeke" de drempelwaarde overschrijdt op verschillende dimensies van algemene kansarmoede. Binnen de dimensie demografie zien we veel eenoudergezinnen, alleenstaanden en gescheiden 60-plussers. Ook op gebied van huisvesting waarbij wordt gekeken naar het aantal huurders van boven de 35 jaar, en de wooninstabiliteit. De derde dimensie is onderwijs, waarbij wordt gekeken naar het percentage leerlingen met schoolse vertraging in het lager en het secundair onderwijs en het percentage leerlingen dat buitengewoon onderwijs volgt. Ook in het centrum zien we een overschrijding van de drempelwaarde op gebied van werkloosheid, waarbij wordt rekening gehouden met het aantal laaggeschoolde werkzoekenden.

Kwetsbare groepen OCMW

Als we het **aantal inwoners met verhoogde tegemoetkoming** in de ziekteverzekering bekijken, zien we dat de cijfers per 1.000 inwoners voor Harelbeke (132) lager ligt dan in de Belfiuscluster met vergelijkbare gemeenten (147) en in vergelijking met het Vlaams gewest (137).

Uit de cijfers van de sociale dienst van het OCMW blijkt dat **het aantal nieuwe klanten** gestaag toeneemt. Dit gaat over het aantal contacten met mensen die nog geen actief dossier hadden bij de sociale dienst, en die bij de intakemedewerker een advies- of hulpvraag stelden. Deze vragen variëren van een aanvraag leefloon, aanvullende financiële steun, schuldhulpverlening, woonst, werk, psychische ondersteuning, toegang tot de sociale kruidenier, energieprobleem, ... De ondersteuning kan eindigen na één, twee gesprekken of wordt een actieve begeleiding met de gepaste hulp bij een maatschappelijk werker van de sociale dienst.

Sinds midden 2015 is er opnieuw een stijging van het **aantal asielzoekers**, ten gevolge van nieuwe instroom van Syrische vluchtelingen.

Ondanks de relatieve daling van de armoede onder ouderen, blijft het armoederisico in deze bevolkingsgroep een aandachtspunt. Armoede leidt immers tot een lagere cultuurparticipatie, minder goede woonomstandigheden, uitstel van gezondheidszorgen en minder sociale contacten, waardoor het risico op vereenzaming toeneemt.

Wonen

De **verkooprijzen** van gronden, woonhuizen, appartementen en villa's ligt in Harelbeke een stuk lager dan gemiddeld in Vlaanderen. We zien wel dat het verschil ten opzichte van 2005 systematisch kleiner wordt omdat de groei in de verkooprijzen in Harelbeke sneller gaat dan gemiddeld in Vlaanderen.

In de gemeentemonitor wordt de **betalbaarheid van wonen** bevestigd door na te gaan of de totale uitgaven van het gezin voor wonen meer of minder dan 30% bevragen. We zien dat wonen voor 56% van de huurders meer dan 30% van de gezinsuitgaven bedraagt. Dit ligt een stuk hoger dan het Vlaams gemiddelde (47%). Voor eigenaars is dit slechts in 12% van de gevallen meer dan 30% van de gezinsuitgaven.

We zien dat jaarlijks rond de 100 inwoners met hulpvragen over **woonondersteuning** langsgaan bij het OCMW. Dit gaat dan onder meer over ondersteuning bij het zoeken naar een gepaste woning, verblijf in een doorgangswoning, verhinderen van uithuiszetting of het toekennen van een huurwaarborg. In 2017 werden 47 huurwaarborgen toegekend.

De stad voorziet in een jaarlijks budget voor het aanstellen van de renovatiecoach voor kwetsbare doelgroepen, om hen te begeleiden in de praktische, administratieve en organisatorische last van een verbouwing. In 2015, bij de start, ging dit over 2 dossiers, in 2017 waren dit er 9.

Qua **woningkwaliteit** wordt er toegezien door het uitreiken van conformiteitsattesten en controle op ongeschiktheid en onbewoonbaarheid van huurwoningen. Het percentage van de uitgevoerde woningonderzoeken dat niet leidt tot een procedure ongeschiktheid en onbewoonbaarheid bedraagt jaarlijks tussen de 70 en 80 onderzoeken. Dit wijst er op dat er veel vragen zijn rond kwaliteit, maar het betekent evenzeer dat de kwaliteitsverbetering van dichtbij wordt opgevolgd. Sinds 2017 promoot de stad ook een gemeentelijk kwaliteitslabel, waarmee kwalitatieve huurwoningen zich meer op de markt kunnen zetten (promotiemateriaal). Deze actie kent echter weinig succes en er zijn bijna geen aanvragen. De stad zet op vandaag in op renovatiepremies. Enerzijds is er de Doe-het-nu-duurzaampremie die tweejaarlijks op een bepaald projectgebied wordt toegepast. Anderzijds zijn er gevelrenovatiepremies die worden toegekend op voorwaarde dat de gevel wordt voorzien van degelijke isolatie.

Het aantal **sociale huurwoningen** neemt toe. Mijn Huis had 588 huurwoningen in 2013, wat gestegen is tot 601 in 2017. Er worden jaarlijks ook enkele huurwoningen verkocht, die de toename door nieuwe projecten enigszins tempert. Sociaal Verhuurkantoor De Poort zet sterk in op nieuwe inhuurnames en kende de laatste 2 jaar een sterke stijging tot een totaal patrimonium van 44 woningen op dit moment. Dit is onder andere het gevolg van een gewijzigde samenwerkingsovereenkomst, met meer betoelagde woningen. Het bindend sociaal objectief, dit is het netto bijkomend aantal sociale huurwoningen dat op het grondgebied moet gerealiseerd worden tegen 2025 bedraagt momenteel 101 woongelegenheden (ten opzichte van de startwaarde van 183 te realiseren woningen in 2008).

Bij de sociale huurders vinden we vaker 35-59-jarigen en 60-plussers terug, maar minder 18-34-jarigen. Het aandeel sociale huurders waarbij de referentiepersoon een vreemde nationaliteit bij geboorte heeft, ligt hoger dan bij de niet sociale huurders. Wat betreft de gezinsgrootte vinden we vaker 3-4-persoonshuishoudens en 5+persoonshuishoudens terug onder de sociale huurders. De sociale huurder is vaker een gezin met kinderen en een eenoudergezin. Tot slot zien we bij de sociale huurders ook een hoger aandeel werkzoekende gezinshoofden.

In Harelbeke staan 691 unieke kandaat huurders gedomicilieerd bij ofwel een sociale huisvestingsmaatschappij of een sociaal verhuurkantoor. De provinciale gemiddelde wachttijd in 2016 bedroeg 920 dagen.

Energie

Aangezien energie voor kwetsbare groepen een grote kostenpost kan zijn, komt het OCMW hieraan tegemoet met verschillende maatregelen: **stookolietoelagen, budgetmeters en het uitvoeren van energiescans** in de huizen waarvoor dan gepaste maatregelen kunnen genomen worden. In deze grafieken zien we de evolutie van het aantal budgetmeters, de uitgevoerde energiescans en de stookolietoelagen. Er is een kleine daling van het aantal budgetmeters in Harelbeke, maar heel beperkt. Bij de stookolietoelagen is een daling te zien, maar die is te verklaren omdat het verwarmen met stookolie algemeen vermindert. Voor de energiescans is ook een dalende trend waar te nemen, maar dit heeft te maken met het feit dat de piek in scans achter ons ligt. Er werden heel veel scans uitgevoerd waar mogelijk. Bijkomend is de doelgroep sinds 2014 smaller gedefinieerd en is het verplichte quotum ook dat jaar weggevallen.

De **Vlaamse Energielening** is een initiatief (aanvankelijk Federaal en ondertussen Vlaams) ter bevordering van structurele maatregelen die een vermindering van de globale energiekost in particuliere woningen beogen door het verstrekken van goedkope leningen (intrest 2% of gratis voor de kwetsbare doelgroep) en daarbij te voorzien in begeleiding voor de meest behoeftigen (specifieke doelgroep). Door de hoge kostprijs voor het plaatsen van dakisolatie, hoogrendementsglas of een nieuwe, zuinige verwarmingsketel worden deze werken vaak uitgesteld. Te veel mensen blijven op die manier een onnodig hoge energiefactuur betalen. De Vlaamse Energielening probeert hier een antwoord op te bieden. In 2017 werden 10 aanvragen (0%) ingediend, waarvan 7 werden goedgekeurd en 1 geweigerd. Twee aanvragen van eind 2017 werden goedgekeurd begin 2018.

Vrije tijd

Het OCMW zet via **buurtwerk en ontmoeting** in om de kwetsbare doelgroep te laten kennis maken en te laten aansluiten bij nieuwe initiatieven en reguliere activiteiten van het vrijetijds aanbod in de stad.

Sinds een paar jaar kan iedereen in de stad gebruik maken van **de UiTPAS**. Dit is een voordelenkaart waarmee punten gespaard kunnen worden, om op die manier burgers te motiveren meer gebruik te maken van het vrijetijdsaanbod van de stad. De uitdaging voor de vrije tijdssectoren is om kwetsbare groepen te bereiken via hun aanbod. Ook daarop wil de UiTPAS een antwoord bieden door de mensen in armoede – de zogenaamde MIA's – een zeer voordelig tarief toe te kennen. Het systeem werkt niet stigmatiserend omdat dezelfde kaart wordt gebruikt voor alle burgers. De uitdagingen voor de komende jaren is om het gebruik van de UiTPAS verder te promoten en bestaande UiTPAS-houders te activeren. Ook kan meer dynamiek gebracht worden in het gebruik van de UiTPAS door goede, gevarieerde en tijdelijke omruilvoordelen te voorzien. De verenigingen zitten nog niet mee in dit UiTPAS-verhaal. Het zou mooi zijn als dit ook kan gerealiseerd worden. Tenslotte is er verdere regionale afstemming nodig bijvoorbeeld voor de afbakening van de doelgroep personen in armoede.

Geert (51 jaar)
houdt van comedy en theater

"Dankzij UiTPAS zuidwest doet Geert zijn voordeel telkens hij naar comedy gaat kijken"

ontdek er alles over op:
www.uitinzuidwest.be

kom je huis UiT met...
UiTPAS ZUIDWEST

 Zuidwest Viaanderen
vermoeid west UiT IN ZUIDWEST

SDG 2: GEEN HONGER

Feiten en cijfers

Geen honger staat uiteraard niet los van 'geen armoede' en bijgevolg een menswaardig basisinkomen voor elke burger van de stad, zodat hij in staat is zijn gezin, zichzelf te voorzien van voldoende voedsel. Naast het toekennen van leefloon met aanvullende financiële steun waar nodig, neemt het OCMW bijkomende initiatieven.

Tot 2014 was er bedeling van **voedselpakketten**. De opening van de **sociale kruidenier** zorgde er voor dat er geen pakketten meer verdeeld werden, maar dat de klant zelf een keuze kan maken uit de aangeboden producten. In 2017?) werden bij de sociale kruidenier 1253 klantencontacten geregistreerd. Hiermee konden 179 gezinnen of alleenstaanden geholpen worden Maandelijks of tweewekelijks kan men terecht voor een winkelbezoek bij de sociale kruidenier.

Het OCMW organiseert **workshops koken** 'Lekker en gezond, het hele jaar rond' voor een kwetsbare doelgroep, waarbij de deelnemer leert koken met beperkt budget. Hiervoor worden de recepten 'aan tafel in 1-2-3 euro' gebruikt, waarbij de mensen koken met verse en seizoensgebonden producten, waarbij ze geïnformeerd worden over de bewaarmogelijkheden van de producten,...

SDG 3: GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

Feiten en cijfers

Voorschoolse kinderopvang

We starten de cijfers over gezondheid en welzijn bij onze jongste leeftijdscategorieën. We zien dat het **aantal kinderopvangplaatsen** in Harelbeke nog steeds relatief hoog (48%) is in vergelijking met de gemiddelden van het Vlaams gewest (42%). Deze objectieve cijfers worden bevestigd door de subjectieve meting in de gemeentemonitor waarbij wordt aangegeven dat 80% van de Harelbekenaren vindt dat er voldoende aanbod is, 8% is het hier niet mee eens. Wat betreft de kwaliteit van de kinderopvang is 74% tevreden en 6% niet tevreden over de kinderopvang in de stad. Hiermee doen we het beter dan de Vlaamse gemiddelden van 69% versus 9%.

Buitenschools vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren

Voor schoolgaande kinderen en jongeren wordt een aanbod vanuit de stad voorzien, als aanvulling op buitenschoolse kinderopvang vanuit de verschillende vrije tijdsdiensten.

Uit de gemeentemonitor blijkt 67% van de bevroegde inwoners van mening dat er voldoende **speelmogelijkheden** zijn voor kinderen tot 12 jaar. 13% deelt deze mening niet. Voor jongeren ouder dan 12 jaar geeft slechts 53% aan dat er voldoende plekken zijn in Harelbeke waar de jeugd kan vertoeven. 19% deelt deze mening niet. Bij de inrichting van nieuwe wijken in de stad wordt voorgesteld om zeker in te zetten op speelmogelijkheden maar ook te focussen op mogelijkheden die zowel toegankelijk zijn voor kleinere kinderen (louter speel functie) als voor oudere kinderen (ontmoetingsfunctie). Als stad kunnen we best de inrichting van de speelruimte zelf in handen nemen, en niet overlaten aan de projectontwikkelaar.

Aanvullend geven cijfers uit de jeugdmonitor aan dat sport een vrij grote constante blijft binnen de **hobby's**. Overige hobby's dalen sterk met de leeftijd (muziekles, tekenles, lezen, dansen, taalles, turnen, gamen, jeugdvereniging, speelpleinwerking...). Op vlak van muziekoptredens, toneel, tentoonstellingen... is er nog heel wat marge om meer kinderen en jongeren aan te trekken.

Voor de promotie naar kinderen en jongeren blijft het belangrijkst om ouders te informeren. Ook de juf en meester zijn in het lager een grote bron van informatie. Leerkrachten ambassadeur maken van het aanbod van de stad zorgt dus zeker voor een doorstroming van de informatie naar kinderen en jongeren. Eens kinderen en jongeren geïnformeerd zijn, delen ze de informatie met elkaar. Opvallende vaststelling is dat de website zeer weinig gelezen wordt. De klassieke gedrukte brochure en flyers scoren nog beter dan de website. De algemene appreciatie van Harelbeke is vrij goed. De appreciatie daalt wel licht met de leeftijd. De aanwezige parken worden wel door iedereen sterk geapprecieerd.

In de **werking van de jeugddienst**, zien we dat het gebruik van het jeugdcentrum de afgelopen jaren in stijgende lijn gaat. De werking binnen de vakanties is succesvol, met uitzondering van een uitgesproken daling in de deelnames grabbelpas in 2017. De jeugddienst besliste in die zin ook de werking te vernieuwen en om te dopen tot Uit-Kajuit. Deze nieuwe werking voorziet een aanbod van vakantiewerking in kampvorm, en biedt ruime opvangsmogelijkheden voor en na de activiteiten.

Bij de sportdienst blijft men ook verder inzetten op de organisatie van sportkampen. Naar de kinderen en jongeren toe wordt meer en meer aandacht gegeven aan een gezonde opvoeding, naast de eigenlijke sportbeleving. Zo wordt aan ouders gevraagd om geen snoep, maar fruit mee te brengen, en in de sporthal de Dageraad werden aftappunten voor water voorzien. De sportdienst kocht voor de sportkampers drinkflessen. Via de subsidiereglementen voor de jeugdsportclubs werd reeds ingezet op gezondheidsaspecten bij de jeugdsportclubs. Het aantal sportkampen wordt uitgebouwd, vooral naar meer weken in de zomer toe.

Via de inschakeling van Arktos VZW wordt een project opgezet om een vrijetijdsaanbod uit te werken voor **maatschappelijk kwetsbare jongeren**. De skatewerking vormt een aangrijpingspunt om ook op andere vlakken met de jongeren aan de slag te gaan. Gedurende 2016 werd alsmaar duidelijker dat louter vertrekken uit de skatewerking niet langer voldeed aan de noden en werd er alsmaar meer vanuit andere vrijetijdsuitgangspunten en vanuit vindplaatsgericht werken vertrokken. In navolging hiervan werd door Stad Harelbeke beslist om vanaf 2017 het project uit te breiden tot de inzet van een voltijds medewerker. Sindsdien wordt er veel sterker ingezet in andere vrijetijdsbesteding naast de reeds bestaande skatewerking. De werking blijft wel op dezelfde locatie aangeboden om de laagdrempeligheid te garanderen. Naast een uitgebreide werking (sport, koken, teambuilding...) wordt er intensief gewerkt rond het druggebruik van de jongeren en lopen er een aantal activeringstrajecten met iets oudere jongeren om deze jongeren toe te leiden tot de arbeidsmarkt en een voor hen zinvolle vrijetijdsbesteding. Op die manier wordt het preventieve karakter van het project nog benadrukt en wordt de brug gemaakt tussen de oorspronkelijke werking en toeleiding naar de reguliere hulpverlening voor de jongeren voor wie dit nodig is zodat de uitstroom uit het project voor deze jongeren geen breekpunt is. Om dit preventief karakter en verankering in de bestaande (volwassenen)hulpverlening te behouden en nog te versterken, wordt gepleit om het project te behouden met minstens 1 voltijds equivalent.

VZW Arktos

Vrijtijdsaanbod voor volwassenen

Als we het **gebruik** van de vrijetijdsvoorzieningen bekijken op basis van de gegevens van de gemeentemonitor zien we dat 50% van de inwoners aangeeft de **bibliotheek** bezocht te hebben in het afgelopen jaar. 16% meer dan maandelijks, 34% van de respondenten tot 12 keer in het afgelopen jaar. De bibliotheek heeft net als elders in Vlaanderen te kampen met een dalend aantal uitleningen en actieve leden. Daar waar de bibliotheek minder een uitleenpunt wordt evolueert ze nu naar een laagdrempelige ontmoetingsplek in de stad met een specifieke dienstverlening. Er wordt daarbij sterk ingezet op beleving (via tal van activiteiten), een uitgebreide scholenwerking, taalverwerving en e-inclusie.

Het gebruik van de **sportvoorzieningen** ligt iets minder hoog, 17% maakt meer dan 12 keer per jaar gebruik van de sportvoorzieningen in de stad, 18% tot 12 keer per jaar. Een deel van de verklaring kan gezocht worden in het feit dat er een zeer ruim aanbod van recreatieve, en goedkope sportmogelijkheden aanwezig is in Harelbeke (outdoorfitness, Finse looppiste, wandeltraject, petanquevelden, ...). De tarieven voor gebruik van de sportaccommodaties zijn ook laag te noemen in vergelijking met vele andere gemeenten.

Hoewel er geen indoor publiek zwembad aanwezig is in Harelbeke, zien we dat toch 10% van de Harelbekenaren aangeeft gebruik te maken van zweminfrastructuur in de stad. Wellicht doelen de respondenten hiermee op het gebruik van het Zenbad, al dan niet via schoolzwemmen van hun kinderen, of het zwemmen in groep, of op het gebruik van de zwemzone in de Gavers.

Qua **tevredenheid** van de vrijetijdsvoorzieningen, zien we dat de cijfers voor de culturele en de sportvoorzieningen in lijn liggen met de Vlaamse gemiddelden, met 72% tevreden en 8% ontevreden over de culturele voorzieningen, 9% ontevreden over de sportvoorzieningen. We zien de afgelopen jaren een stijgende trend in de **programmatie in Het Spoor** voor verschillende doelgroepen. In de bezetting van de **sportfaciliteiten** zien we een daling in 2017 tov 2016 op de deelnemersaantallen over de verschillende sportsites. Deze daling kan verklaard worden doordat meerdere scholen nu zelf beschikken over een sportaccommodatie (school Bavikhove, school Arendswijk, St Amandscollege). Daarnaast wordt een aantal seniorenportactiviteiten nu georganiseerd door de dienstencentra, en daar dan ook plaats grijpen. Het aantal voetbalspelers en joggers op het sportcentrum de Mol blijft maar groeien.

Maar liefst 82% geeft aan tevreden te zijn over de **recreatievoorzieningen** in de stad, tegenover een Vlaams gemiddelde van 68%. De aanwezigheid van provinciaal domein De Gavers zal hier een belangrijke rol in spelen en blijft een grote troef in Harelbeke. Het bijwonen van culturele en pleinevenementen evenementen door Harelbekenaren is vergelijkbaar met de gemiddelden van de Vlaamse steden en gemeenten. Ongeveer de helft van de inwoners woont tot 12 keer een cultureel evenement bij in de eigen stad of gemeente of daarbuiten. We zien gelijkaardige cijfers voor pleinevenementen. Ongeveer 4% woont meer dan 12 keer per jaar een cultureel evenement bij in eigen stad, 10% buiten de stad. We zien dat de cijfers voor pleinevenementen zelfs hoger liggen met 30% die meer dan 12 keer in eigen stad een pleinevenement bijwoont, tegenover slechts 7% buiten de stad. Voor het bijwonen van sportevenementen in eigen stad geeft 44% van de inwoners aan tot 12 keer per jaar een sportief evenement bij te wonen in eigen stad, dit ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde van 39%.

Om te kunnen blijven voldoen aan de vraag en de verwachtingen van de gebruikers dringen infrastructuurwerken binnen de diverse vrijetijdssectoren zich stilaan op. Dit werd al toegelicht onder SDG 9, infrastructuur.

Ouderen en thuiszorgbeleid

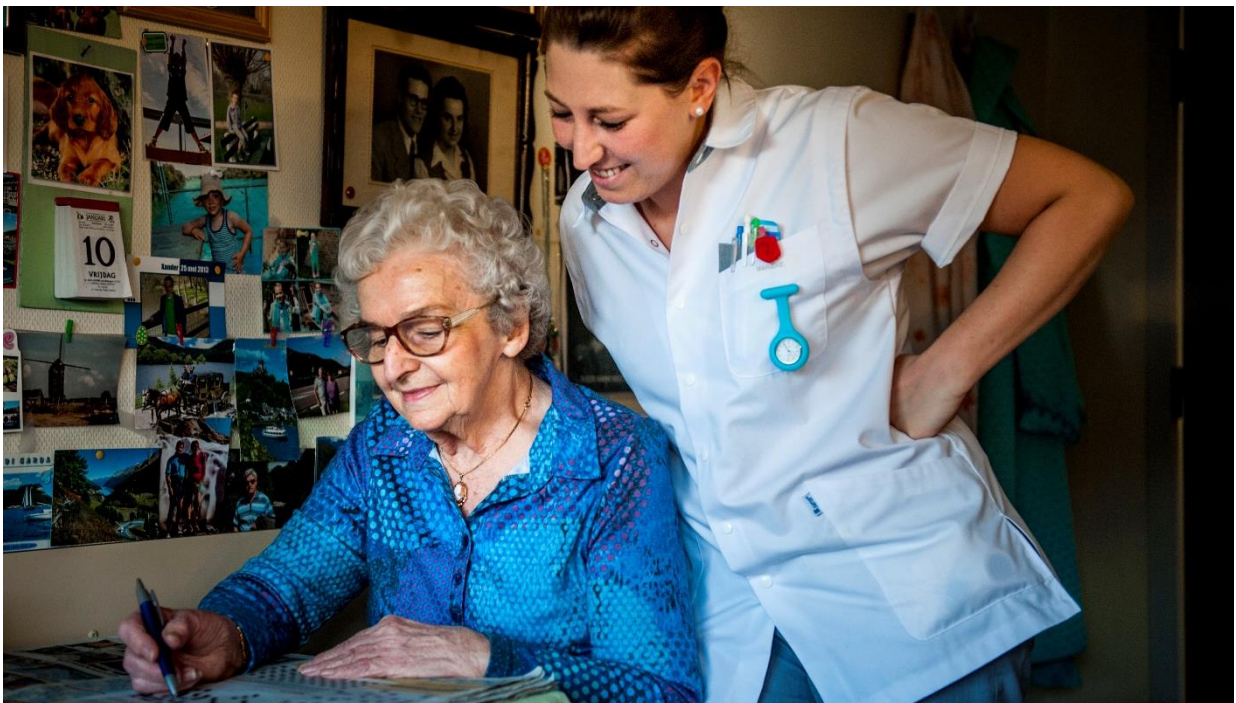
Harelbeke scoort in de gemeentemonitor vrij goed wat betreft het aantal inwoners dat vindt dat er **voldoende activiteiten zijn voor ouderen** in de stad. 78% vindt dat er voldoende zijn, tegenover een Vlaams gemiddelde van 71%, slechts 6% is het hiermee oneens. In de gemeentemonitor wordt ook de **tevredenheid over de ouderenvoorzieningen** gepeild. Hier scoren we zoals het gemiddelde van de Vlaamse steden en gemeenten met 74% dat aangeeft tevreden te zijn, en 7% dat ontevreden is.

Op Vlaams niveau is een transitie aan de gang om te komen tot een vraaggestuurde, persoonsgerichte zorg en ondersteuning van ouderen: een persoonsvolgend financieringssysteem, waarbij de oudere persoon - na inschaling - zelf kan beslissen hoe het daaruit af te leiden zorgvolume wordt omgezet in te leveren zorg en ondersteuning.

Het Zorgbedrijf streeft naar zorg op maat voor de individuele hulpvragen. Een pro actieve benadering zorgt voor een voortijdige detectie van toekomstige hulpvragen. De uitgebreide vrijwilligerswerking werkt hierbij ondersteunend.

Afgelopen jaren investeerde het OCMW en Zorgbedrijf in initiatieven in de thuiszorgondersteuning: thuiszorgcoördinatie, dementie, een bijkomend lokaal dienstencentrum, outreachend werken en buurtgerichte acties zoals onder andere Kaffieplezier ipt plankier, Hulste (be)zorg(d)t,...

Als we de cijfers bekijken van het aantal erkende plaatsen in de ouderenzorg per 1000 inwoners, zien we dat dit aantal aanzienlijk lager ligt dan het Vlaams gemiddelde. Het aantal erkende mantel- en thuiszorggerechtigden ligt dan weer iets hoger dan het Vlaams gemiddelde. Het aantal leden van de minder mobielen centrale gaat fors omhoog tov 2015.

Voor mensen die niet langer thuis kunnen wonen, kan opname **in serviceflats of een woonzorgcentrum** worden voorzien. De opening van de nieuwe vleugel van de Vlinder heeft gezorgd voor een tijdelijke daling van de wachttijden. We merken een hoge bezetting in het kortverblijf. De wachttijd voor serviceflats neemt stelselmatig toe.

SDG 4: KWALITEITS- ONDERWIJS

Feiten en cijfers

Basisonderwijs

Zes jaren geleden werd al een “**groene golf**” aangekondigd. Er kwamen veel nieuwbouwwoningen, met jonge gezinnen en kinderen bij in Harelbeke. Die instroom had een impact **op de bezetting** van onze stedelijke scholen, zeker in school Zuid en school Noord. En we kunnen verwachten dat die trend zich nog even zal doorzetten. Los van het onderwijsnet, ligt de bezettingsgraad van de lagere scholen sowieso hoog. Enkel Ter Gavers en VBS Hulste vormen hierop een uitzondering. In een aantal scholen in het vrij onderwijs is er in de praktijk een leerlingenstop.

Om kinderen zoveel mogelijk **gelijke onderwijskansen** te geven, krijgen de scholen een extra pakket lestijden/lesuren en extra werkingsmiddelen voor kinderen die aan bepaalde gelijkheidsindicatoren voldoen. De berekening van de werkingsmiddelen wordt gedaan op basis van een aantal leerlingenkenmerken, met name de thuistaal, het opleidingsniveau van de moeder, het aantal schooltoelagen en een buurtindicator die aangeeft of veel leerlingen in de buurt wonen met schoolse vertraging. Als we deze kenmerken van de verschillende stedelijke scholen bekijken, zien we een groot verschil tussen school Noord en Zuid enerzijds en school Centrum anderzijds. De SES-kenmerken van school Centrum zijn heel hoog. Er is een sterke stijging de laatste twee jaar in de andere thuistaal. Op vandaag voorziet de stad voor elke stedelijke basisschool (en voor het deeltijds kunstonderwijs) niet-gesubsidieerde uren. Deze uren worden ingevuld naargelang de noden van de leerlingen. Op vandaag heeft elke school nood aan een voltijds zorgcoördinator, is er een taalklasje voor de kleuters in de centrumschool en worden grote klassen opgesplitst.

Wat betreft **schoolse vertraging en vroegtijdig** schoolverlaten, zien we dat de vertraging in het lager onderwijs een dalende trend aanneemt, in tegenstelling tot de evolutie in het gewoon secundair onderwijs. Het aantal vroegtijdig schoolverlaters ten opzichte van het aandeel schoolverlaters gaat ook in dalende lijn.

Als we de cijfers over **problematische afwezigheid** bekijken zien we dat de cijfers in het basisonderwijs hoger liggen dan in het secundair onderwijs. De laatste cijfers zijn wel beter dan de voorgaande jaren. We streven er naar om die dalende trend te kunnen behouden.

In de gemeentemonitor wordt de tevredenheid bevraagd over het onderwijs. We stellen vast dat de tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen in de stad hoog is, met 90% die aangeeft tevreden te zijn, 2% deelt deze mening niet. Daarnaast geeft 94% aan dat ze vinden dat er voldoende aanbod is in het kleuter- en lager onderwijs, 3% is het hier niet mee eens. We scoren hiermee beter dan de gemiddelden over de Vlaamse steden en gemeenten heen.

Bevragingen uit de **jeugdmonitor** resulteerden ook in een paar insteken **naar het onderwijs toe** vanuit de jongeren zelf. Vanaf het derde leerjaar krijgen meer en meer kinderen een eigen gsm, vanaf het vijfde leerjaar iets meer dan de helft, vanaf het middelbaar zo goed als iedereen. Inzetten op kennis omtrent smartphone, privacy... wordt dus het best gedaan in 3^e – 4^e leerjaar. Daarnaast worden toiletten op school door veel kinderen en jongeren als niet proper ervaren. Ook de betrokkenheid van kinderen en jongeren blijkt voor verbetering vatbaar, want minder dan de helft van de kinderen en jongeren hebben het gevoel dat de school naar hun mening vraagt. Ten slotte geven kinderen aan dat vooral in het lager de auto nog steeds het meest gebruikte vervoermiddel is om naar school en hobby's te gaan. Recente studies wijzen uit dat de luchtkwaliteit in en om scholen op veel plaatsen problematisch is. Het weren van auto's in en om de schoolpoort zou een trigger kunnen zijn om enerzijds die kwaliteit te verbeteren, en anderzijds ook de veiligheid te verhogen, zodat andere kinderen ook de stap zetten om met de fiets naar school te komen. In verschillende steden en gemeenten zorgen innovatieve projecten voor spectaculaire toenames van het aantal leerlingen dat te voet of met de fiets naar school komt. Ook Harelbeke zou er baat bij kunnen vinden om mee dit pad in te slaan.

De methodieken in het onderwijs zijn sterk geëvolueerd met zaken als co-teaching, groepswerk, ... Ook deze andere manier van werken heeft zijn gevolgen voor infrastructuur en personeelsinzet. Er werd de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd om de capaciteit in de stedelijke scholen uit te breiden. Momenteel is gestart met een nieuwbouwschool in Stasegem, en er is een dossier ingediend voor Hulste.

Deeltijds kunstonderwijs

Met het stedelijk atelier voor muziek, woord en dans (SAMW) en AHA (het stedelijk atelier voor beeldende vorming) telt Harelbeke 2 sterke scholen in het deeltijds kunstonderwijs.

De grondige renovatiewerken van AHA op site Tientjesstraat zijn bijna rond. Dit betekent dat alle afdelingen van AHA binnenkort op dezelfde site terug te vinden zijn. We zien dat het leerlingenaantal na een lichte daling in 2010 toeneemt. Voor schooljaar 2017-2018 worden 681 inschrijvingen genoteerd, verdeeld over verschillende graden. De inschrijvingen van de lagere schoolleerlingen maken grosso modo 2/3de van het inschrijvingenaantal uit.

Het nieuwe decreet op het deeltijds kunstonderwijs is een flinke uitdaging voor het SAMWD en AHA. Het decreet geeft nieuwe kansen maar stelt vooral veel nieuwe uitdagingen die een dynamische sector als het kunstonderwijs maar al te graag aanpakt.

AHA!

SAMWD

Levenslang leren

Het zorgbedrijf zet in op het levenslang leren in zijn lokale dienstencentra en vrijwilligerswerking.

SDG 5: GENDERGELIJKHEID

Feiten en cijfers

Het woord gender refereert aan de kenmerken, eigenschappen, talenten, verwachtingen ... die we toekennen aan vrouwen en mannen. Met andere woorden: wat noemen we 'mannelijk'? Wat vinden we eerder 'vrouwelijk'? Gender gaat hierbij uit van een strikte opdeling tussen mannen en vrouwen.

Wat betreft loonongelijkheid blijkt dat Belgische vrouwen nog steeds 20% minder verdienen dan mannen. Uit onderzoek blijkt dat die financiële ongelijkheid een leven lang duurt. Het start heel vroeg want meisjes krijgen gemiddeld minder zakgeld dan jongens, en het gaat door tot mensen met pensioen zijn, de vrouwenpensioenen liggen een kwart lager dan die van mannen. Als we dit vergelijken op niveau van de stad als organisatie zien we dat vrouwen op een jaar 21% minder verdienen dan mannen.

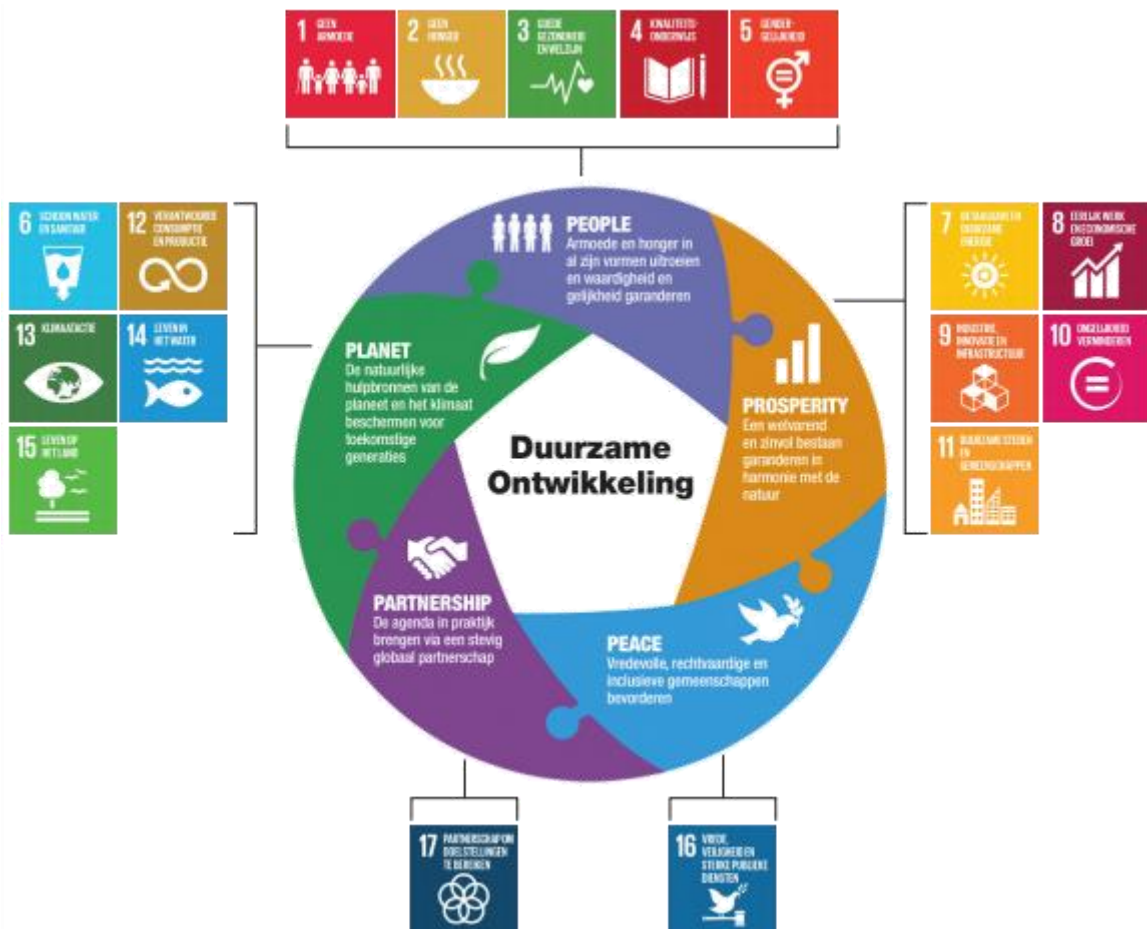
Aangezien lokale besturen geen onderscheid maken in verloning op basis van geslacht, is dit verschil onder meer te wijten aan het feit dat **meer vrouwen deeltijds werken** dan mannen. In de stad is 65% van de personeelsleden die deeltijds werkt een vrouw. Bij de politiezone is deze verdeling 50/50. Bij het OCMW 53% en bij het zorgbedrijf 72%. Nochtans brengt deeltijds werken nadelen met zich mee: je krijgt een lager loon, een lager pensioen en lagere uitkeringen bij ziekte of werkloosheid.

Als we gaan kijken naar de werkloosheidsdruk in Harelbeke zien we dat procentueel meer vrouwen werkloos zijn dan mannen. In 2016 was dit 4,8% vrouwen tegenover 4,6% mannen.

Een andere verklaring voor het verschil in loon kan toegeschreven worden aan de posities die medewerkers bekleden in de organisatie. Als we even de beslissingskaders bekijken en het leidinggevend kader van de organisaties, zien we dat er nergens meer vrouwen dan mannen vertegenwoordigd zijn. In de OCMW-raad is het 50/50 verdeeld, in het politiecollege zien we een 100% mannelijke vertegenwoordiging.

PLANET

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN VAN DE PLANEET EN HET KLIMAAT BESCHERMEN VOOR TOEKOMSTIGE GENERATIES

SDG 6: SCHOON WATER EN SANITAIR

Feiten en cijfers

De beken in Harelbeke worden beheerd door de provincie (cat. 2 en 3) en het Vlaams Gewest (cat. 1). De Leie en het kanaal Bossuit-Kortrijk worden beheerd door De Vlaamse Waterweg.

In principe zijn rechtstreekse ongezuiverde lozingen in beken niet meer toegelaten. Er is een netwerk van collectoren aangelegd dat afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties van Harelbeke en Beveren-Leie afvoert. Dit netwerk is nog niet compleet. Momenteel wordt er een collector aangelegd doorheen het industrieterrein Harelbeke Zuid, langsheen de R8, en nog een ontbrekend stuk tussen Bavikhove en Hulste langs de Plaatsebeek.

De **rioleringsgraad** (verhouding van het aantal gerioleerde inwoners t.o.v. het totaal aantal inwoners van een gemeente) in Harelbeke is **91,66%** (t.o.v. 86,50 % gemiddeld in Vlaanderen).

De **zuiveringsgraad** (verhouding van totaal aantal op rioolwaterzuiveringsinstallaties aangesloten inwoners t.o.v. totaal aantal inwoners van de gemeente) is **89,50 %** (t.o.v. 83,54 % gemiddeld in Vlaanderen).

De rioleringsgraad is vrij hoog maar het aandeel gescheiden stelsels is beperkt, en enkel in het centrale gebied. Door de samenvoeging van afvalwater en regenwater is de zuivering niet optimaal en is er een verdroging van de ondergrond. Zowel in het buitengebied als het centraal gebied moet het regenwater afgekoppeld van het vuil water en vertraagd afgevoerd worden. Verschillende projecten zitten in de pijplijn: Kervijnstraat, as Brouwerijstraat-Generaal-Deprezstraat-Stasegemsesteenweg-Pevernagestraat, gebied rond de Muizelstraat-Blauwhuisstraat, Acacialaan en een deel van de Collegewijk, Ballingenweg, Harlemboslaan-Zavelstraat-Zandbergstraat-Plein Zandberg, Zuidstraat.

Het opvangen regenwater moet gebufferd worden en er moet ruimte worden voorzien om het water te laten infiltreren. Bij nieuwbouwprojecten is de opvang van regenwater verplicht, maar het is aangewezen om de buffercapaciteit van regenwaterputten te verhogen. Dit kan lokaal worden opgelegd (vergunningen of verordening). Ook het voorzien van gemeenschappelijke (openbare) regenwateropvangmogelijkheden valt te overwegen. Het opvangen regenwater op openbare wegen kan dan bijvoorbeeld aangewend worden voor de straatbomen en eventueel ter beschikking gesteld aan de omwonenden.

Met de uitbreiding van De Vlinder werd een systeem van waterrecuperatie voorzien waardoor het waterverbruik minimaal gestegen is ondanks de verdubbeling in capaciteit en de bijkomende burelen.

Er is slechts een minimaal aantal woningen dat nog niet is aangesloten op het waterleidingsnet. Met de waterproducent dient te worden nagegaan of zich hier initiatieven opdringen.

In Harelbeke zijn er geen openbare toiletten op het openbaar domein. Ook dit is een aandachtspunt.

SDG 12: VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Feiten en cijfers

Om productie en consumptie “verantwoord” te maken, streven we er naar zo veel mogelijk het principe van de “**korte keten**” te hanteren. Dit betekent dat we het aantal tussenstappen van producent tot consument zo klein mogelijk proberen te houden. Concreet betekent dit dat we zo lokaal mogelijk onze boodschappen proberen te doen als consument. We ondersteunen hiermee de kleinhandel en lokale boeren. De cijfers tonen echter aan dat de lokale handel het moeilijk heeft. Het aantal detailhandelszaken per 1.000 inwoners loopt terug, dat is een fenomeen dat zich ook op Vlaams niveau manifesteert. Ook de leegstandscijfers zijn hoog en wijzen in die richting. Vooral in het centrum van de stad, is de leegstaande winkelvloeroppervlakte hoog.

Bij bevraging in de gemeentemonitor of er voldoende winkels in de buurt zijn om de dagelijkse boodschappen te doen, antwoordt 72% positief, al is 20% het hier niet mee eens. Anderzijds geeft slechts 43% aan tevreden te zijn over het aanbod van winkels en shoppingvoorzieningen. 36% zegt expliciet niet tevreden te zijn over het aanbod. Dit kan mede verklaard worden door de werken op de markt die momenteel lopen. Anderzijds is het zoals eerder al aangegeven expliciet de bedoeling om de detailhandelszaken terug naar de markt te krijgen. In de deelgemeenten stellen we vast dat in Hulste en in Stasegem de detailhandel wel leeft. In Bavikhove is de detailhandel voor dagelijkse boodschappen beperkt. De stad heeft zelf het initiatief genomen om de detailhandel naar de Bavikhovenaren te brengen via de maandagnamiddagmarkt.

Door overproductie tegen te gaan en verantwoord te consumeren, proberen we de afvalberg te verkleinen. We zien dat het aantal kilogram huisvuil per inwoner een dalende tendens kent sinds 2008, met een “dieptepunt” in 2011 waarbij het aantal kilogram huisvuil per inwoner 129 kilogram bedroeg. Maar daarna nam het gewicht opnieuw toe, tot 140 in 2016. We moeten er over waken dat we het principe ‘de vervuiler betaalt’ verder in praktijk zetten. Evenwel moet daar worden op toegezien dat ontwijkgedrag (sluikstort, zwerfvuil) onder controle blijft. Harelbeke behoort binnen de IMOG-regio nog tot de betere leerlingen van de klas inzake afvalproductie. De stad is vragende partij voor een uitgebreidere selectieve inzameling (de ‘paarse’ recyclagezak). Wellicht kunnen we dit tegen 2019 invoeren. Verder sloot de stad in 2018 ook aan bij de Statiegeldalliantie. Harelbeke is er van overtuigd dat het invoeren van statiegeld een deel van het zwerfvuilprobleem zal oplossen.

Binnen het OCMW en Zorgbedrijf wordt de nodige aandacht besteed aan duurzaamheid in de keuken. Het OCMW kreeg van Gault Millau een award voor de inspanningen die geleverd worden op vlak van duurzaamheid in de keuken van de woonzorgcentra, lokale dienstencentra en thuisbedeelde maaltijden. Enkele jaren geleden heeft de stad samen met VELT een traject voor verduurzaming van de keuken in het OCMW doorlopen.

SDG 13: KLIMAATACTIE

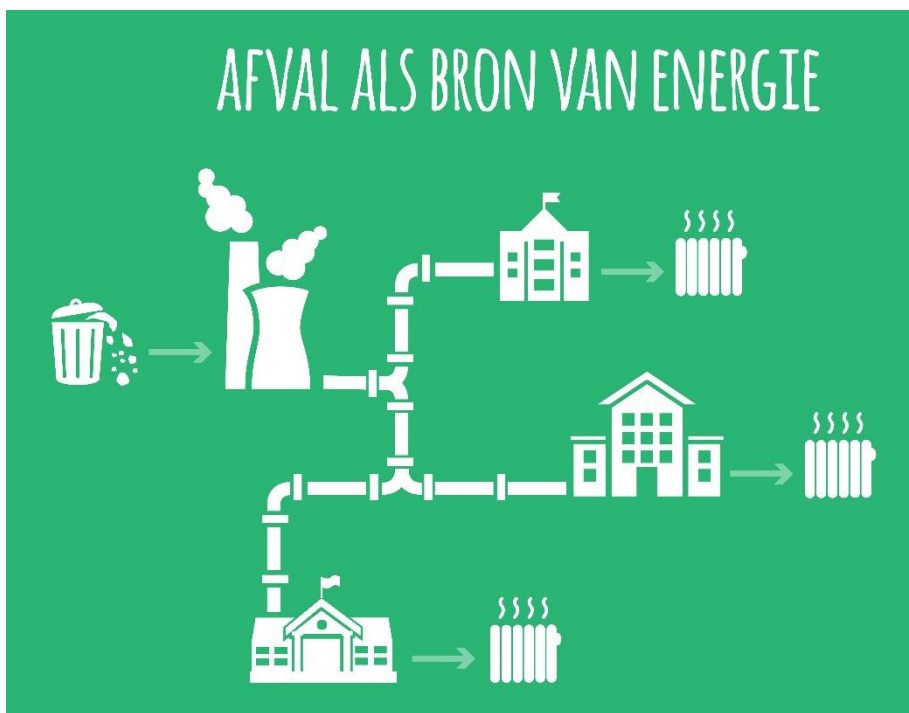
Feiten en cijfers

Energiegebruik in de eigen diensten

Er wordt reeds geruime tijd ingezet op de **monitoring van energie** in de verschillende stadsgebouwen. Opvolging sinds 2012 leert ons dat de verbruiken van de meeste gebouwen gedaald zijn, maar we moeten dit blijven bewaken. Tussen 2016 en 2017 was er bijvoorbeeld voor verschillende stadsgebouwen opnieuw een stijging te zien. Uiteraard spelen strenge winters en warme zomers hierbij ook een rol.

De stad besliste om bij nieuwe bouwprojecten maximaal BEN-bouwen (Bijna-Energie-Neutraal) na te streven om hiermee een voorbeeldfunctie voor particulieren te vervullen. Voor het bouwen van de nieuwe school in Stasegem wordt een erg laag E-peil behaald.

In 2018-2019 wordt een **warmtenet** aangelegd tussen de verbrandingsoven van IMOG en het stadscentrum. De stad besliste om de stadsgebouwen op dit warmtenet aan te sluiten en zal die stadsgebouwen in één keer ook energieperformant voor de komende jaren maken (o.a. relighting, nieuwe verwarming, ...). De stad heeft een voortrekkersrol genomen door hier in te investeren. Maar op vandaag is nog niet voorzien dat particuliere huishoudens hier kunnen op aansluiten. Het warmtenet zou uiteraard nog interessanter zijn als private woongelegenheden gestimuleerd worden om hier ook op aan te sluiten.

Het schepencollege besliste om bij de **aankoop van nieuwe voertuigen** er steeds naar te streven om het meest milieuvriendelijke voertuig aan te kopen (elektriciteit / aardgas / benzine / diesel). In het zorgbedrijf werd geopteerd om een nieuwe milieuvriendelijke wagen aan te kopen en bij de organisaties wordt volop ingezet om het fietsgebruik te promoten (oa. door het beschikbaar stellen van gewone en elektrische fietsen).

De stad heeft met de intercommunale Leiedal onderzocht welke gebouwen nog in aanmerking komen voor hernieuwbare energieprojecten.

Deelmobiliteit

De stad nam **2 Cambiowagens** in gebruik, ter vervanging van eigen dienstwagens. Deze wagens kunnen ook door particuliere klanten worden gebruikt. Het gebruik door de stadsdiensten zelf is erg variabel.

In Harelbeke bestaat er momenteel nog **geen deelfietsensysteem**. Blue Bike (van NMBS/Infrabel) vindt de schaalgrote in Harelbeke niet groot genoeg.

Alternatieve mobiliteit

De stad probeert door het toekennen van een fietsvergoeding werknemers aan te zetten om hun woon-werkverkeer met de fiets te doen. Ook de deelname aan het provinciale project 'testkaravaan' bood de stadsmedewerkers de mogelijkheid om alternatieve transportmiddelen uit te testen voor woon-werkverkeer. Ook binnen een samenwerking met IMOG en het naastgelegen bedrijf NERVA worden mobiliteitsprojecten uitgewerkt.

Adaptatie

In de meest recente versie van het burgemeestersconvenant worden gemeenten ook gevraagd inspanningen te doen voor adaptatie. Daarmee wordt bedoeld dat lokale besturen waterrobuuste systemen moeten voorzien met grotere waterbergende vermogens.

Het is een uitdaging om anders om te gaan met water. Gebruikte termen als 'waterproblematiek' en 'waterzieke grond' tonen aan dat we nog te vaak met het idee van de controleerbaarheid van waterhuishouding leven.

We kunnen nagaan waar we op het grondgebied van Harelbeke de specifieke belangrijke locaties inzake waterhuishouding kunnen vrijwaren (overstromingsgebieden, ...).

Burgemeestersconvenant

Harelbeke werkte reeds voor er sprake was van de ondertekening van het burgemeestersconvenant een eigen Klimaatplan uit. Dit plan is de basis voor de jaarlijkse opmaak van een 'minder energieplan' waarin de inspanningen inzake energie en mobiliteit worden samengevat. Deze plannen worden jaarlijks aan de raadscommissie Grondgebiedszaken toegelicht. Harelbeke was de eerste initiatiefnemer voor het ondertekenen van het Burgemeestersconvenant. Dit initiatief leidde uiteindelijk naar een regionale ondertekening. De stad maakte een Strategische Energie Actie Plan (SEAP) op en neemt een actieve rol op in het realiseren van acties met het oog op het bereiken van de doelstellingen uit Klimaatplan en SEAP.

SDG 14: LEVEN IN HET WATER

Feiten en cijfers

Waterkwaliteit

Op het provinciaal domein de Gavers is een zwemzone afgebakend. Deze zone kreeg reeds verschillende jaren na elkaar een 'Blauwe vlag'-label omwille van de goede zwemwaterkwaliteit.

De waterkwaliteit van de Leie, van het kanaal Bossuit-Kortrijk en van verschillende Harelbeekse beken evolueert, maar niet zo snel. De waterkwaliteit wordt op verschillende plaatsen gemeten door de Vlaamse Milieumaatschappij. Deze kwaliteit wordt op verschillende manieren gemeten. Klassiek worden er fysico-chemische parameters (nitriet, nitraat, fosfaat, ...) gemeten, maar op verschillende plaatsen wordt de kwaliteit van het water bepaald door de specifiek op die plaats voorkomende ongewervelden (insectenlarven, ...). Op deze manier wordt het belang van 'leven in het water' nog duidelijker in de verf gezet. Deze analysegegevens zijn uitgebreid raadpleegbaar op het internet.

Op basis van cijfers van 2015 wordt de visbiomassa op de Gavers geschat op 51,7 kg/ha en de visdichtheid op 2 150 vissen/ha. In vergelijking met gelijkaardige wateren is de omvang van visbestand redelijk klein. Er zijn zeven vissoorten aangetroffen—De predator – prooiverhouding is in evenwicht. Het water komt op basis van de omgevings eigenschappen en de visstand het dichtst bij blankvoorn – brasem viswatertype.

Het visbestand in de Oude Leie in Bavikhove zag er op basis van cijfers uit 2013 beter uit. Op het kleine gedeelte van Bavikhove wordt de visbiomassa geschat op 2380 kg/ha en 79959 stuks/ha, wat op basis van biomassa kan worden gezien als een zeer hoog visbestand.

Op het grote gedeelte van Bavikhove wordt de visbiomassa geschat op 145 kg/ha en 16.343 stuks/ha, wat op basis van biomassa kan worden gezien als een redelijk laag visbestand. Er zijn dertien vissoorten gevangen (waarvan één hybride).

In de Leie zelf zijn ondertussen reeds meer dan 20 vissoorten aangetroffen. De migratie van vis in de Leie is nog steeds een knelpunt. Eén van de grootste knelpunten werd gevormd door de oude stuwsluis in Harelbeke. Met de vervanging van de stuwsluis wordt ook een vistrap gerealiseerd die de migratie van vis mogelijk zal maken.

SDG 15: LEVEN OP HET LAND

Feiten en cijfers

Luchtkwaliteit

In Zuid-West-Vlaanderen is de luchtkwaliteit op sommige plaatsen niet zo best. Enkele relevante parameters zijn fijn stof (PM10 en PM 2,5), zwart koolstof en stikstofoxiden. Deze pollutanten hebben een rechtstreekse invloed op de gezondheid. De VMM voerde van 1 februari tot 13 november 2014 een meetcampagne uit in Harelbeke, waarbij deze pollutanten werden gemeten. Uit de meetcampagne blijkt dat het industrieterrein de Blokken een invloed had op de PM10-concentraties in Harelbeke bij wind vanuit het zuidoosten. De invloed op de woonwijk in Stasegem was echter beperkt. Dit industrieterrein ligt niet in de overheersende windrichting. De invloed van de industrieterreinen Kanaalzone en Stasegem op de PM10-concentraties in Harelbeke was beperkter. Bij oosten- tot zuidoostenwind was de concentratie zwarte koolstof verhoogd. Dit was waarschijnlijk te wijten aan het verkeer van de E17.

Uit de meetresultaten van de mobiele meetinstallatie in Harelbeke konden we verder de volgende conclusies trekken:

De EU-grenswaarden voor PM10 en PM2,5 werden gerespecteerd. Dit is een indicatieve toetsing want de meetcampagne duurde geen volledig jaar. De richtwaarde die vanuit de Wereldgezondheidsorganisatie wordt naar voorgeschoven voor PM10 en PM2,5 werden niet gehaald. Periodes met hogere concentraties kwamen voor in:

- maart, door een ongunstige meteo waardoor de luchtverontreiniging zich opstapelde. Dit leidde tot verhoogde concentraties van PM10, PM2,5 en zwarte koolstof in Harelbeke en in de rest van Vlaanderen.
- april, te wijten aan Saharazand. Vooral de PM10-waarden waren hoog.
- september, de PM10- en PM2,5-concentraties waren verhoogd in gans Vlaanderen.

Vergelijking van de meetwaarden van Harelbeke met deze van andere meetplaatsen in de regio leerde ons dat:

- De PM10-concentraties in Harelbeke vergelijkbaar waren met deze in Zwevegem, lager dan deze in Roeselare-haven en hoger dan deze in Roeselare-Brugsesteenweg.
- De PM2,5-concentraties in Harelbeke iets hoger waren dan in Zwevegem en Roeselare-haven. De meetperiode met simultane metingen was echter beperkt.
- De zwartekoolstofconcentraties in dezelfde grootteorde lagen als deze gemeten op andere meetplaatsen in voorstedelijke, stedelijke achtergrond en industriële gebieden.

Het dagverloop van PM10, PM2,5 en zwarte koolstof was vergelijkbaar in de hele regio.

In 2018 wordt onder de naam 'Curieuzeneuzen' een grootschallig luchtkwaliteitsonderzoek georganiseerd waarbij op 20.000 locaties in Vlaanderen de luchtkwaliteit wordt onderzocht. Er zijn ook verschillende meetlocaties in Harelbeke. Ook aan het stadhuis wordt een meting uitgevoerd.

In Harelbeke was er in 2011 69 hectare bebost. Dit is slechts 2% van de totale oppervlakte. In 2015 werd een nieuwe bosindex opgemaakt, maar deze gegevens zijn nog niet ontsloten en staan ter discussie. We behoren daarmee tot de bosarmste gemeenten in de bosarmste regio van Vlaanderen. De provincie West-Vlaanderen hanteerde jarenlang een standstill inzake uitbreiding van het provinciaal domein de Gavers. De stad drong steeds op een verdere uitbreiding aan omdat de draagkracht van dit gebied bij moment ruimschoots wordt overschreden. Met de opmaak van een PRUP rond de Gavers worden mogelijkheden voor uitbreiding voorzien.

Kleine bosgebieden en private waardevolle biotopen staan erg onder druk. Voor enkele grotere rietkragen, natte weilanden en relictbossen werden reeds meermaals vergunningsaanvragen ingediend die tot een onmiddellijk verlies van deze biotopen zouden leiden. Er dient te worden overwogen hoe een aankoopbeleid (al dan niet in samenwerking met middenveldorganisaties) deze belangrijke schakels in biodiversiteit kunnen vrijwaren.

Ook binnen de bebouwde kom is er zichtbare natuur. Ook hier kan de stad kleinere ruimtes vrijwaren voor natuur (zogenaamde 'groene pixels'). Ontharden van openbare ruimte en voorzien van groen kan de beleving van de stad als aantrekkelijk ruimte aanzienlijk verhogen.

De stad heeft zelf zo'n 9,91 hectare 'bos' of 'park' in beheer (o.a. het stadspark, park in Stasegem, het Collegebos, het Venetiëbos, het Zuidpark, bospark Keizershoek). Het Kanaalbos en een natuurgebied langs de Plaatebeek ter hoogte van het Koeksken in Bavikhove werden in beheer gegeven aan Natuurpunt Gaverstreke. De stad is verder eigenaar van een natuurgebied van 2 hectare aan de monding van de Plaatebeek in de Leie. Dit gebied wordt beheerd in een samenwerking met het Agentschap Natuur en Bos en vzw Constructief. Het is een niet voor publiek toegankelijk moerasgebied.

De Vlaamse regering gaf aan de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap Natuur en Bos de opdracht om in het kader van het Rivierherstelproject binnen het ruimer Seine-Scheldeproject te onderzoeken hoe in de omgeving van de oude Leie in Bavikhove en Ooigembos een ruimer gebied kan worden aangeduid voor natuurontwikkeling (o.a. natte terrestrische natuur). Dit project bevindt zich nog in de onderzoeksfase. Voor de stad is het een belangrijk uitgangspunt dat het om 'nieuwe' ruimte voor natuur moet gaan bovenop de bestaande natuur in deze omgeving. Dit gebied werd reeds in 1996 aangeduid als kerngebied van ons gemeentelijk natuurontwikkelingsplan.

Palend aan het industriegebied Harelbeke-Zuid wordt er ook gewerkt aan de opmaak van een RUP voor de omzetting van een waardevol parkgebied naar natuurgebied.

Ook binnen de Leiewerken zijn er mogelijkheden voor de creatie van meer natuur (o.a. in de omgeving van de vistrap die op de Leie zal worden aangelegd).

Soortenbescherming

De stad levert inspanningen om verschillende soorten dieren extra te beschermen. In het centrum van Harelbeke is er nog een kolonie huiszwaluwen te vinden. In de deelgemeenten nestelen geen huiszwaluwen meer. Zonder intensieve beschermingsmaatregelen (kunstnesten, subsidies bewoonde nesten, ...) waren de huiszwaluwen nu reeds verdwenen in Harelbeke. Samen met het Stadlandschap Leie & Schelde worden er bijkomende kunstnesten geplaatst. 2018 wordt een belangrijk jaar omdat enkele bouwvallige woningen

waar huiszwaluwen woonden werden gesloopt. De stad heeft in de onmiddellijke omgeving extra nestgelegenheid voorzien. Ook in de deelgemeenten worden weer kunstnesten opgehangen. Jaarlijks wordt door de stad een zwaluwenwandeling georganiseerd. Daar wordt op natuur in de stad gefocust.

Op de elektriciteitscentrale langs de Leie broedt sinds 2009 een koppel slechtvalken. Dit was het eerste koppel slechtvalk voor Zuid-West-Vlaanderen. Deze nestlocatie kwam tot stand door bemiddeling van de stad. De stad zette deze bijzondere vogels in de kijker met de organisatie van een kijkmoment (babyborrel). Dergelijke initiatieven verhogen het draagvlak voor natuur.

Sinds 2016 wordt ook het project 'Kijk Puit' uitgerold. Met dit initiatief van het Stadlandschap Leie en Schelde wordt de amfibieëntrek in het voorjaar onder de aandacht gebracht.

Natuur in de stad

De stad organiseerde in 2017 voor het eerst een fotowedstrijd 'Natuur in de stad'. We proberen de natuurwaarden te visualiseren en ook in het groenbeheer worden ecologische beheerprincipes gehanteerd. Met borden met een duidelijke huisstijl wordt op het ecologisch onderhoud van bermen gewezen, er worden houtmijten aangelegd, en ook het belang van 'dood hout' in de natuurlijke kringloop wordt onder de aandacht gebracht.

Het Stadlandschap Leie & Schelde bestaat ondertussen 3 jaar en elk jaar wordt een gezamenlijk werkplan opgemaakt waarin onder andere wordt voorzien in de opmaak van landschapsplannen, landschapsbedrijfsplannen, soortenbeschermingsacties, sensibiliseringsacties, ...

Winnaar fotowedstrijd Natuur in de stad

PEACE

VREDEVOLLE, RECHTVAARDIGE EN INCLUSIEVE GEMEENSCHAPPEN BEVORDEREN

SDG 16: VREDE, VEILIGHEID EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

Feiten en cijfers

Veiligheid en verkeer

Bij veiligheid kunnen we denken aan verkeersveiligheid en algemene veiligheid. We komen voor beide zaken snel bij de dienstverlening van de politiezone uit.

We stellen vast dat het aantal aangiftes van diefstal van vervoersmiddelen in 2017 gedaald is tegenover 2016. Het aantal inbraken in openbare gebouwen en in bedrijven of handelszaken is ook gedaald tegenover de voorgaande jaren, daarentegen is het aantal woningbraken licht gestegen tegenover 2016. De overlastcijfers leren ons dat er heel veel melding wordt gemaakt vandalisme (160 keer in 2017) en storend gedrag onder de vorm van intimidatie, lastig vallen (36 keer) en alcoholmisbruik, dronkenschap (42 keer in 2017.)

Bij snelheidscontroles werd 10% overtreders gesignaleerd met bemande camera's en 1% met onbemande camera's. Voor alcoholcontroles werden in 2017 5168 samplings gedaan, waarvan 321 resulteerden in een ademtest.

Het aantal verkeersongevallen in Harelbeke volgt een dalende trend, waarbij het aantal ongevallen met stoffelijke schade en het aantal met gewonden minder dan de helft bedraagt dan in 2008. Jammer genoeg volgt het aantal verkeersongevallen met dodelijke slachtoffers niet dezelfde trend. Het is sinds 2008 geleden dat we geen dodelijke slachtoffers noteerden.

De gemeentemonitor peilde bij de bewoners naar het vertrouwen in overheidsinstanties en daaruit blijkt dat meer mensen veel vertrouwen hebben in de politiediensten dan het Vlaams gemiddelde.

Dienstverlening lokale besturen

Bij de bevraging in functie van de gemeentemonitor werden verschillende aspecten van de dienstverlening bevestigd. We scoren steeds iets minder goed dan het Vlaams gemiddelde. In eerste instantie werd gepeild naar de tevredenheid van de dienstverlening. In Harelbeke is 75% van de respondenten tevreden over de loketvoorzieningen, 10% is het hiermee oneens. Over de digitale dienstverlening is 61% tevreden, 10% ontevreden en over de algemene dienstverlening geeft 70% aan tevreden te zijn, 6% is het hier niet mee eens.

Wat betreft de communicatie vanuit de stad, scoort Harelbeke opnieuw iets minder dan gemiddeld in de Vlaamse steden en gemeenten. De grootste tevredenheid is er over informatie over activiteiten (76% - 11% oneens), daarna informatie over initiatieven (62% - 18% oneens) en over het informeren over beslissingen vindt minder dan de helft van de respondenten dat ze voldoende geïnformeerd worden (47% - 26% oneens).

Als het gaat over het consulteren van bewoners, scoren we wel beter dan de Vlaamse gemiddelden. 51% van de bewoners geeft aan dat het bestuur op een goede manier omspringt met vragen van de inwoners en de helft vindt dat er voldoende inspanningen gedaan worden om bewoners te betrekken.

Financiële analyse

Voor de omgevingsanalyse concentreren we ons op de financiële situatie van de stad, aangezien de stad verantwoordelijk is voor het exploitatietekort van het OCMW en politiezone Gavers (gedeeltelijk).

Het huidige meerjarenplan loopt van 2014 tot 2020. Over deze periode was er steeds een positieve autofinancieringsmarge (AFM). Op de grafiek kunt u zien dat de positieve AFM echter steeds meer onder druk komt te staan. Dit komt omdat er vanaf 2020 enkele financieringsbronnen onder druk komen te staan:

- De taks-shift van de federale overheid komt op kruissnelheid vanaf 2020;
- De compensatie van Vlaanderen voor de vrijstelling op materieel en outillage valt helemaal weg;
- De gespreide betaling van het buitengewone dividend van Infrax valt helemaal weg vanaf 2019.

De voornaamste financieringsbronnen van de stad zijn de aanvullende belastingen (personenbelasting, onroerende voorheffing en verkeersbelasting) en het gemeentefonds. Alles samen zijn deze ontvangsten goed voor 63% van alle exploitatieontvangsten. De evolutie van deze financieringsbronnen is dan ook cruciaal voor de globale financiering van de stad. Daarom wordt er in deze omgevingsanalyse kort ingegaan op de evolutie van deze ontvangsten.

Aanvullende personenbelasting (APB)

De ontvangsten uit personenbelasting zijn goed voor 23,6% van het exploitatiebudget (budget 2018: 7,7

miljoen euro). De huidige belastingvoet bedraagt 7,5% en werd laatst aangepast in 2013. De inkomsten uit personenbelasting zijn sterk onderhevig aan de economische conjunctuur en het fiscaal stelsel die de Federale en Vlaamse overheid hanteren. Wanneer we cijfers van de evolutie van het belastbaar inkomen 2008 t.e.m. 2015 analyseren stellen we vast dat het netto belastbaar inkomen gemiddeld genomen ongeveer 3,16% per jaar stijgt. Rekening houdende met het feit dat de inflatie in België vrij hoog blijft rekenden we in het huidige meerjarenplan met een jaarlijkse stijging van ongeveer 3 à 3,5 %.

De hervormingen die de Federale regering in 2015 doorvoerde met betrekking tot de inkomstenbelasting hebben een negatieve impact op de APB. Vanaf 2020 zal de taks-shift jaarlijks ongeveer 859.000 euro kosten aan de stad. De impact van de taks-shift werd reeds grotendeels in rekening gebracht. De effectieve impact zal onder andere afhangen van de belastingaangiftes. Vooral de lage en middenlage inkomens krijgen de grootste belastingverlagingen binnen de taks-shift.

Voor de evolutie over 2020 tot en met 2025 moeten we, naast de taks-shift, ook rekening houden met de vergrijzing. Vanaf 2018-2019 zal het aantal werkenden (18-64 jarigen) stilaan beginnen afnemen en het aantal gepensioneerde (65+) beginnen toenemen. Deze demografische evolutie zal een grote impact hebben op de personenbelasting. Op het einde van de loopbaan hebben de meeste werknemers immers een hoger loon. Na pensionering valt hun inkomen gemiddeld terug tot zo'n 40% à 50% van hun laatste loon. De precieze impact valt niet te berekenen maar Belfius raamde bij het recentste financieel profiel de negatieve impact op de personenbelasting voor Harelbeke ongeveer op 15% tussen de periode 2015-2030.

Wanneer we dit projecteren op de huidige verwachtingen omtrent de inkomsten uit personenbelasting zal de vergrijzing een bijkomende impact hebben van ongeveer 50.000 à 100.000 euro per jaar (X euro in 2020, X * 2 euro in 2021, X * 3 euro in 2022, enz ...)

Onroerende voorheffing

De ontvangsten uit onroerende voorheffing zijn goed voor 31% van het exploitatiebudget (budget 2018: 10,15 miljoen euro). De huidige belastingvoet bedraagt 1.134 opcentiemen en werd laatst aangepast in 2013. De inkomsten uit de onroerende voorheffing zijn eveneens sterk onderhevig aan de economische conjunctuur en het fiscaal stelsel die de Vlaamse overheid hanteert:

- De onroerende voorheffing wordt berekend op basis van het vastgestelde kadastraal inkomen (KI) van elk onroerend goed. Voor de berekening van de onroerende voorheffing wordt het KI jaarlijks geïndexeerd. Hierdoor is de onroerende voorheffing onderhevig aan de inflatie.
- De totale waarde van de onroerende activa stijgt elk jaar door de ontwikkeling van nieuwe woningen en gebouwen. Echter, de stijging van het KI door de ontwikkeling van nieuwe woningen en gebouwen werd de voorbije jaren gedeeltelijk tenietgedaan door de vrijstelling van het KI voor materieel en outillage.
- Het gemeentelijk aandeel van de onroerende voorheffing wordt gebaseerd op de basisheffing die de Vlaamse overheid int. Het Vlaamse standaardtarief werd verhoogd van 2,5% naar 3,97% omwille van een daling van de provinciale opcentiemen. Door deze koerswijziging was de stad verplicht om haar tarieven te wijzigen om dezelfde belasting te innen (voor aanslagjaar 2018 verlaagden de opcentiemen van 1.800 naar 1.134)

De belastbare basis (het kadastraal inkomen of KI) evolueerde de voorbije jaren negatief ten opzichte van de jaarlijkse indexatie van het KI. De voornaamste reden voor deze negatieve evolutie was het toenemende aandeel van het KI dat werd vrijgesteld omwille van economische doeleinden (vrijstelling die door Vlaanderen wordt toegekend). De daling van het belastbaar KI uit materieel en outillage was sterker dan de aangroei van het KI via de bouw van nieuwe woningen. Desalniettemin voorzien we dat het KI vanaf 2018 en volgende weer wat sterker zal groeien omdat de grootste vrijstellingen op materieel en outillage reeds

zijn ingerekend. Voor de jaren 2018 tot en met 2020 werd er dan ook rekening gehouden met een jaarlijkse groei van gemiddeld 3,10%.

De volgende twee factoren zijn cruciaal voor de verdere duurzame groei van de inkomsten uit onroerende voorheffing:

- De Inflatie: voor de berekening van de belasting wordt het KI jaarlijks geïndexeerd. Gemiddeld genomen hielden we voor de periode 2018-2020 rekening met een inflatie van 1,75% à 2%;
- De mate waarin nieuwe woningen en gebouwen worden gebouwd. Gemiddeld genomen hielden we voor de periode 2018-2020 rekening met een jaarlijkse groei van 1,4% à 1,6%. Het is op vandaag onduidelijk in welke mate deze groei over een langere periode zal blijven aanhouden.

Het gemeentefonds

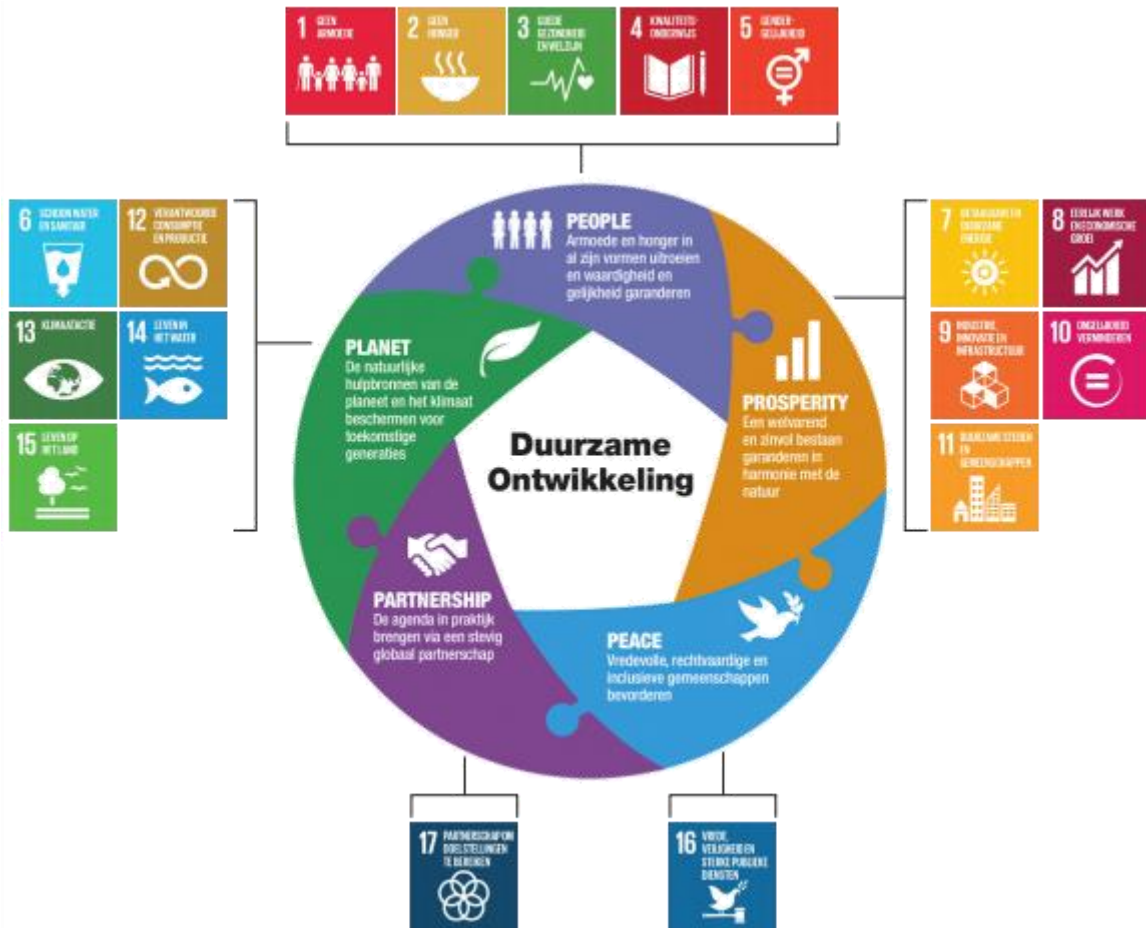
Het gemeentefonds zorgt voor de basisfinanciering van de gemeenten. De voorbije jaren werd het gemeentefonds elk jaar geïndexeerd met 3,5%. Dit wil niet zeggen dat het gemeentefonds voor Harelbeke elk jaar met 3,5% stijgt. De verdeling van het gemeentefonds gebeurt aan de hand van een aantal regels of verdeelsleutels. Eerst en vooral is er voorafname voor de steden die een regionale centrumfunctie vervullen. Het resterend bedrag wordt verdeeld conform de score van elke gemeente binnen het criterium. De optelsom die wordt bekomen is het aandeel van het gemeentefonds voor het lokaal bestuur. Standaard wordt het gemeentefonds verdeeld over gemeente (92%) en OCMW (8%). Zolang de verdeelsleutels van het gemeentefonds niet worden gewijzigd zijn de volgende criteria bepalend voor de subsidie:

- Basisfinanciering: voor een beperkt aantal gemeenten (steden en regionale steden)
- Centrumfunctie: op basis van tewerkstelling in de gemeente, leerlingen secundair onderwijs en leerlingen deeltijds kunstonderwijs
- Fiscaliteit (herverdeling fiscaal arme gemeenten): waarde personenbelasting per inwoner, belastbaar KI per inwoner
- Open ruimte: oppervlakte aan bos, tuin & park, woeste grond, akkerland, grasland, recreatiegebied en boomgaarden
- Sociaal: aantal leefloners, sociale huurappartementen, werklozen, scholingsgraad, geboorten in kansarme gezinnen, omnio-statuu

Aangezien Harelbeke voor geen enkel criterium bovenaan staat ontvangt de stad relatief weinig uit het gemeentefonds.

PARTNERSHIP

DE AGENDA IN PRAKTIJK BRENGEN VIA EEN STEVIG GLOBAAL PARTNERSCHAP

SDG 17: PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

Feiten en cijfers

Deze doelstelling heeft het over het verenigen van krachten om de andere doelstellingen te kunnen realiseren. Samenwerking als sleutel voor verdere duurzame groei. Dit niet alleen samen met andere steden en gemeenten, maar ook met bedrijven, burgers, andere overheden,... SDG 17 vormt eigenlijk een randvoorwaarde om de overige 16 doelstellingen te kunnen realiseren.

Er werd nagegaan per SDG welke samenwerkingsverbanden op vandaag al bestaan. Met uitzondering van SDG 5, gendergelijkheid, worden voor elk van de andere doelstellingen op vandaag al één of meerdere partnerschappen aangegaan.

BELEIDSVOORSTELLEN

People

1. Harelbeke kindvriendelijke stad

Als we toekomstgericht beleid willen uitwerken, is het belangrijk om een uitgesproken focus op de kinderen te leggen, want zij zijn de generatie van morgen.

We organiseren ons als **kindvriendelijke stad**, waarbij we ons er toe verbinden de rechten van het kind te realiseren en te implementeren. Tegelijk kan kindvriendelijkheid gehanteerd worden als barometer voor goed lokaal beleid dat de leefbaarheid voor iedereen verhoogt. De lat voor beleid leggen op niveau van de meest kwetsbare burgers, waar kinderen deel van uitmaken, maakt dat je beleid iedereen in ogenschouw neemt. Kindvriendelijkheid is dan een toets voor een open, toegankelijke en open samenleving.

Het lokaal bestuur zorgt verder voor de **coördinatie van alle kinderopvanginitiatieven**. Vrij recent werd de naschoolse kinderopvang over de netten heen gelijk getrokken. Maar er kunnen nog initiatieven komen naar de voorschoolse kinderopvang, waarbij we ons richten op een centraal meldpunt kinderopvang, waaronder ook het faciliteren van flexibele kinderopvang zit.

Een belangrijk ankerpunt in het stedelijk beleid naar de kinderen zijn de stedelijke basisscholen. In het vrij onderwijs bestaat een leerlingstop om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. Ook in het stedelijk onderwijs wordt best nagedacht over een **goed uitgewerkt inschrijvingsbeleid**, waarbij de capaciteit en de spreiding van populatie leerlingen met hoge SES-kenmerken kan gemodereerd worden. Mogelijke voordelen van dit systeem zijn dat er minder leerlingen in een klas zitten, dat er meer stabiliteit is in de klassen en dat er minder leerlingen zijn. Kanttekening die hierbij gemaakt moet worden, is dat je dan leerlingen moeten weigeren die graag naar een specifieke school wensen te gaan. Dit zou ook tot gevolg hebben dat de zorgondersteuning voor een groot stuk terug valt op de klasleerkracht, want minder leerlingen, zal leiden tot minder zorguren. Maar de diversiteit in de klassen zal blijven. De vraag is wie de noden en opvolging van de zorg in dat geval zal bewaken.

2. Oog voor het welzijn van de ouderen

Met het oog op de tendensen in de ouderenzorg waarbij vooral de problematiek van vereenzaming en dementie een grote uitdaging vormen, zullen belangrijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden.

Hierbij moeten we de trend benutten waarbij toenemende vitaliteit van oudere personen hun mogelijkheden verhoogt om tot **op hoge leeftijd te participeren** aan de samenleving en van **medische en technologische ontwikkelingen en innovaties**. Aandachtspunt hierbij zijn ethische overwegingen en oog voor de oudere personen, die mogelijk nog niet vertrouwd zijn met een digitale leefomgeving, uitgebreid én op maat moeten geïnformeerd, gesensibiliseerd en gemotiveerd worden om deze zorgtechnologie te integreren in hun dagelijkse leven.

We streven ernaar om een leeftijdsvriendelijke stad te worden waar ouderen kunnen wonen in een aangepaste, veilige en herkenbare leef- en woonomgeving.

Hierbij gaan we op zoek naar vernieuwende huisvestingsmogelijkheden voor ouderen zoals:

- Bijkomende assistentiewoningen
- Mogelijkheden van Kangoeroewoningen
- Bijkomend dagverzorgingscentrum

We willen ouderen in staat stellen blijvend te participeren in hun sociaal netwerk en het dagelijks leven door:

- te investeren in mobiliteit,
- het ontwikkelen van een preventiebeleid: blijven wonen in de eigen woonst, aangepast en veilig; gezond ouder worden en blijven
- outreachend te werken met de lokale dienstencentra
- thuiszorgondersteunende initiatieven (algemeen)
- participeren aan vernieuwende initiatieven zorg en welzijn
- mantelzorgers te ondersteunen en waarderen

3. Ongelijkheid verminderen met mensen van vreemde afkomst

In het verlengde van community building willen we mensen van vreemde herkomst kansen bieden om **nog meer gebruik te maken van de bestaande dienstverlening** van de stad. De laatste jaren werd heel wat initiatief genomen vanuit de lokale besturen naar burgers van vreemde origine. Toch stellen we vast dat bestaande initiatieven de inwoners van vreemde herkomst vaak nog onvoldoende bereiken. Daarom is het belangrijk om die Harelbekenaren actief toe te leiden naar onder andere vrijwilligerswerk, sportclubs, jeugdverenigingen, het kunstonderwijs,...

4. Gecoördineerde armoedebestrijding

Het lokaal bestuur, in Harelbeke het Huis van Welzijn, garandeert de toegankelijkheid van de lokale sociale dienstverlening voor de burger, en in het bijzonder de meest kwetsbaren. Het Huis van Welzijn realiseert daartoe een samenwerkingsverband, het **geïntegreerd breed onthaal (GBO)**.

Een **lokale sociale wegwijzer**, die alle instanties bundelt die aan armoedebestrijding en preventie doen, draagt bij tot deze toegankelijk dienstverlening. Hierdoor worden mensen met specifieke noden vlugger doorverwezen en komen ze sneller bij de juiste welzijnswerker of vereniging terecht.

- Outreachend werken; inschakelen van brugfiguren die de link maken met bestaande dienstverlening in de stad en de scholen en draagt bij om de drempel van het huis van welzijn te verlagen.
- Toegankelijke, conforme en betaalbare huurmarkt: voor mensen in armoede neemt wonen een grote hap uit het budget. We moeten er over waken dat de woningen van die doelgroep conform zijn aan de hedendaagse normen van wonen. Het conformiteitsattest kan opgelegd worden aan iedereen die zijn woning wil verhuren, zo kunnen we er in slagen om de huurwoningen fundamenteel duurzamer te maken.
- Trajectbegeleiding: mensen ondersteunen in hun zoektocht naar werk, opleiding en zinvolle dagbesteding: belangrijk voor sociaal contact, kennisdeling en het benutten van hun vaardigheden. Waar mogelijk minder bureaucratie om uitkeringsgerechtigden in te schakelen.
- Drugpunt: drug preventie (vroegdetectie) en drug zorg (overleg en doorverwijzing) voor jongeren en volwassen met info en hulpvragen (had ik eerder toegevoegd op de exel)
- schuldpreventie in lager onderwijs

5. Honger bestrijden aan de hand van een regionale voedsel strategie

In de regio zijn diverse organisaties actief op vlak van voedselherverdeling, al dan niet in nauwe samenwerking met een OCMW. Er blijven echter heel wat voedseloverschotten aanwezig én heel wat noden bij kansengroepen. Om de match tussen vraag en aanbod nog beter op elkaar af te stemmen heeft W13 samen met een aantal partners (Leiedal, imog, VIVES, Logo Leieland en Stadlandschap Leie en Schelde) een project dat begin 2018 werd goedgekeurd..

Doel is om een **zelfsturend netwerk** te organiseren op regionaal niveau dat als hefboom dient voor **sociale activering**, de **verwerking van voedseloverschotten** en het toegankelijk maken van **gezonde voeding voor iedereen**.

- Bestaande voedselherverdeeliniciatieven in de regio grafisch weergeven alsook een regionale visie uitstippelen aan de hand van de principes sociale kruidenier cfr Sociale kruidenier Harelbeke.
- Opzetten van lerende netwerken voor vrijwilligers van voedselverdeelorganisaties en/of ondersteunende ambtenaren in de regio. Thema's die tijdens de lerende netwerken aan bod kunnen komen zijn de principes van sociale kruidenier, voedselveiligheid, toeleiding, logistieke vraagstukken en zo meer.
- Project Colruyt 123 euro regionaal bekend maken en hieraan gekoppeld nagaan hoe bestaande middenveldorganisaties kunnen participeren bij het empoweren van de doelgroep onder andere door het opzetten van winkelbezoeken en kookcursussen. Lees hier het persbericht.
- Haalbaarheid regionaal distributieplatform in kaart brengen.
- Onderzoeken hoe de verwerking van grote hoeveelheden voedseloverschotten via activering financieel haalbaar is

Prosperity

6. Focus op beleving van de stad

De rode draad doorheen heel wat voorstellen was de inzet op **community building**. Het beleid dat wordt uitgewerkt, is bedoeld vóór de Harelbekaar en zou nog veel meer dóór de Harelbekaar moeten gedragen worden.

De geografisch dichtste link die mensen hebben, is hun woonplaats. Toch stellen we vast dat we onze burens te weinig kennen, dat de sociale cohesie minder evident is dan vroeger. Het bestuur kan dit stimuleren door in te zetten op buurtgerichte ontmoeting, via wijkfeesten en andere ontmoetingsmomenten in buurthuizen. Een **buurtwerking** kan zich ook richten op specifieke noden, door met behulp van brugfiguren de bewoners te helpen waar nodig. Het idee van straatbuddies wordt naar voor geschoven, waarbij die mensen hun 'toer' doen in de straat en een handje toesteken waar nodig, mensen doorverwijzen of bemiddelen in bepaalde situaties. We willen de sociale cohesie van de buurten versterken zodat vereenzaming in de kiem gesmoord wordt. Het versterken van de onderlinge

samenwerking en dialoog zou er bijvoorbeeld kunnen toe leiden dat er meer samenwerking is tussen jonge en oudere gezinnen. Waarom zou het niet mogelijk zijn dat kinderen thuis onthaald kunnen worden door oudere gezinnen die thuis zijn en dat de jongere gezinnen een handje toesteken bij de ouderen door boodschappen voor hen mee te brengen. Een andere optie is om de inrichting van speelstraten niet enkel tijdens de zomermaanden te voorzien, maar ook tijdens andere vakanties, weekends en feestdagen.

De buurtwerking kan gestimuleerd worden in **combinatie met groenvoorzieningen en ontmoetingsruimte**. Burgers kunnen zelf instaan voor de aanleg van groen en ontmoetingsruimte in de buurt, met de nodige ondersteuning van de stad of door mee-investeren van de lokale bevolking. Volkstuintjes, zelfplukhoeves, -boomgaarden en -moestuinen gedragen door de burgers zijn hier mooie voorbeelden van. Of de aanleg van geveltuintjes en gevelbanken kan per buurt gefaciliteerd worden. Vaak weten burgers niet zo goed hoe ze aan zoiets kunnen beginnen, maar lukt het met de nodige ondersteuning van de buren beter. Een lokaal bestuur kan hier initiatief in nemen, maar kan niet de enige zijn die hierin de lead nemen. Uiteindelijk moet de buurt terug in handen gegeven worden van de inwoners zelf. Het buurtgericht denken, moet finaal leiden tot participatie en cocreatie van beleid op buurtniveau. Beleidsvoorstellen van onderuit worden gestimuleerd en vinden makkelijker aansluiting bij het reguliere top down beleid.

De beleving van de stad zal ook van doorslaggevend belang zijn om van het nieuwe centrum, **dé markt**, van Harelbeke een geslaagde realisatie te maken. Een bruisend centrum is onlosmakelijk verbonden met gezellige drukte op elk moment van de dag. Vandaar het belang dat kwalitatieve detailhandel zijn onderkomen vindt in de nieuwe panden op de markt, dat de donderdagmarkt opnieuw naar het centrum kan verhuizen, dat er een fris en goed gelegen horeca-aanbod aanwezig is, dat kinderen in alle veiligheid kunnen spelen, onder het goedkeurend oog van de oudere bewoners in en rond de markt.

Aansluitend op deze denkpiste wordt nagedacht over **één subsidiesysteem voor evenementen en projecten**. Op vandaag kun je voor evenementen en projecten subsidies aanvragen bij de verschillende domeinen. (jeugd, cultuur, huis van het kind, subsidies specifiek voor evenementen...). Het zou fijn én duidelijk zijn voor de burger om te evolueren naar één kader waarbinnen je voor elk project of evenement een subsidie kan krijgen die correct is voor de inspanning die je ervoor moet doen. Op die manier kan je onafhankelijk of het project of evenement vanuit jeugdhoek, sporthoek, cultuurhoek, welzijnshoek... wordt georganiseerd, je een éénduidige subsidie en ondersteuning krijgt vanuit de stad.

7. Kwaliteitstoets wonen en bouwen om ruimtebeslag te beperken

De beschikbare ruimte op het grondgebied blijft gelijk, en om een groter bevolkingsaantal te kunnen huisvesten, moeten we inventief nadenken over het compacter bouwen en denser leven.

Randvoorwaarden zijn dat de leefbaarheid verhoogd wordt door een **goede inrichting van de publieke ruimte** en de **nabijheid en bereikbaarheid van open en groene ruimte**. Het behouden van de bestaande open ruimte en het creëren van groene pixels in ons centrum zijn hiervoor de uitgangspunten. Goede ontsluitingen van, naar en tussen deze groene clusters is een noodzaak, zowel voor de trage weggebruiker als voor de diversiteit van de natuur. De Wijdhagestraat als groene verbindingsas tussen het centrum en de Gavers kan hier een onderdeel van vormen.

De stad kan hier een actieve rol in opnemen door het openbreken van nutteloze verharding, operatie perforatie, met jaarlijkse doelstellingen in vierkante meters, het actief verwerven en omvormen tot groene binnentuinen van de binnengebieden op het Eiland of natuurgebied zoals Spijkerland, het vrijwaren van de

woonuitbreidingsgebieden, het vervroegd invoeren van de betonstop, het clusteren van de groene voorzieningen in een nieuwe verkaveling tot verbonden groene pixel.... Het stimuleren van geveltuinjes en het behoud van de bestaande voortuinen zijn quick wins.

8. Laat koning fiets zich (nog) meer profileren in het straatbeeld

Als we de beleving in de stad willen opwaarderen, moeten we mensen er misschien toe aanzetten wat gas terug te nemen. In de huidige maatschappelijke context, waarin alles heel snel lijkt te moeten gaan, kan het gebruik van de fiets ons allen stimuleren om letterlijk en figuurlijk de snelheid te verlagen. Minder auto's kan tweemaal meer volk op straat betekenen, enerzijds doordat automobilisten fietsers worden, anderzijds doordat mensen zich veiliger voelen door het autoluwere verkeer en zelf weer meer naar buiten komen. Randvoorwaarde hierbij is dat de verkeersveiligheid gegarandeerd wordt om zich duurzaam te verplaatsen.

Een eerste aandachtspunt is het gebruik van de fiets stimuleren bij de schoolgaande jeugd. We kunnen hierbij in de eerste plaats inzetten op het **fietsvriendelijker inrichten van schoolomgevingen**. Heel veel ouders brengen hun kinderen met de auto naar school omdat ze in de huidige verkeerscontext het risico niet nemen hun kinderen te laten fietsen naar school. We moeten die vicieuze cirkel zien te doorbreken. Als we ouders niet meer met de auto tot aan de schoolpoort laten rijden, en het laatste stukje te voet laten doen, zullen ze misschien de stap overwegen om de kinderen ook met de fiets naar school te brengen. Een eerste opportuniteit hiervoor dient zich aan bij de heraanleg van de Ballingenweg. Heel recent werden subsidies toegezegd voor de heraanleg van de Ballingenweg.

We moeten inzetten op veilige fietsroutes voor de kinderen naar school. Nieuwe technologieën kunnen het gebruik van die routes stimuleren, bijvoorbeeld door kinderen punten te laten sparen als ze met de fiets naar school komen, met bonuspunten voor de veilige fietsroutes, we kunnen gamification van de fietsroutes onderweg voorzien, zodat het ook leuk is om de fiets naar school te rijden.

Voor de ouders kunnen de veilige routes in kaart gebracht worden en via een app ter beschikking gesteld worden. Als we verder gaan op buurtgericht denken, zou het mooi zijn als er 'fietsbussen' georganiseerd worden, waarop kinderen met de fiets kunnen aansluiten als de bus voorbij rijdt.

Om het fietsbeleid nog te versterken, is het aanleggen van nieuwe fietspaden en het omvormen van de bestaande fietspaden tot veilige comfortabele routes van cruciaal belang. Er bestaan plannen om een vrijliggend fietspad aan de Beneluxlaan, N36d en de Stasegemsesteenweg te ontwikkelen. Het omvormen van het aanliggend fietspad in de Hoogstraat, Pevernagestraat, Generaal Deprezstraat, Brouwerijstraat en Heerbaan vormen ook kansen om verkeersveiliger fietspaden aan te leggen.

Een fietsvriendelijke beleid richt zich uiteraard niet alleen op kinderen en jongeren, maar geldt voor alle inwoners van de stad. We pleiten dus voor een **coherent fietsbeleid doorheen het volledige stedelijk weefsel**. Op verschillende plaatsen in de stad zijn al fietsvriendelijke en veilige fietstrajecten aanwezig. Het zou een meerwaarde betekenen voor de stad om veilige verbindingen te maken tussen deze trajecten, zodat de hele stad aansluitingen heeft op veilige recreatieve en functionele fietsassen. De aanleg van een fietsostrade langs de spoorweg kan een snel traject zijn in de oostwestelijke richting. Hiervoor zijn nog een paar private gedeeltes aan te kopen. Maar ook in de noordzuidelijke richting kan een fietsas gerealiseerd worden met de herinrichting van de Stasegemsteenweg en/of de Wijdhagestraat als groene link tussen het stadscentrum en de Gavers. Tot slot kan het concretiseren van de Gaverbeekvisie ook een meerwaarde

creëren in dit verhaal. Deze plannen realiseren de missing link tussen het jaagpad en de N43, waarbij dan een aantakking op de F7-fietsostrade wordt gerealiseerd.

Ter **ondersteuning van het fietsbeleid** zijn nog een aantal ingrepen mogelijk die het voor de inwoners makkelijker moet maken om de overstap naar de fiets te maken. We denken hierbij aan verkeersvrije straten, het uitbreiden van de huidige zones waar de snelheid beperkt wordt tot 30 kilometer per uur, het uitbreiden van autodelen naar de deelgemeenten, en inzetten op publieke fietsen om mensen te stimuleren bijvoorbeeld van de Gavers eens tot in het centrum van de stad te fietsen, en omgekeerd. De combinatie met het openbaar vervoer wordt gehandhaafd door de stationsparking gratis te houden. In het weekend wordt de stationsparking gepromoot als uitvalsbasis voor een bezoek aan het centrum en de markt, en op die manier het gemotoriseerd verkeer uit het centrum te weren.

9. Optimaliseren van gebruik stadspatrimonium

Een goede dienstverlening is gestoeld op goed onderhoud van het eigen patrimonium. In de loop van de laatste jaren werden een paar grondige renovaties geïnitieerd, waar de volgende jaren op verder gewerkt moet worden.

De verhuis van AHA naar de site Tientjesstraat/Veldstraat, biedt de mogelijkheid om de finale stappen te ondernemen in de verdere centralisatie van de dienstverlening in de Markstraat 29. De nota dienstverlening 2030 schetst het toekomstbeeld van de burgergerichte dienstverlening vanuit het stadhuis op middellange termijn. Het vlekkenplan van Dehullu wordt de leidraad om die deze dienstverlening infrastructureel mogelijk te maken en **de renovatie van het stadhuis** in de komende periode tot een goed einde te brengen.

In de vrijetijdssector is de bouw van een vrijetijdslot uitgegroeid tot een **structurele renovatie van CC Het Spoor**. Er werd een plan uitgetekend waarbij de bestaande ruimtes grotendeels behouden blijven, en dat perfect gefaseerd kan uitgevoerd worden. De realisatie hiervan kan opgestart worden eind dit jaar.

In deze grote verbouwingswerken kan de stad een **voorbeeldfunctie** uitoefenen in het **duurzaam bouwen en verbouwen van infrastructuur**. Er wordt gevraagd om bij elk dossier grondig na te gaan wat het prijsverschil is tussen structurele renovaties en vernieuwbouw. In vele gevallen is de kostprijs van renovatie 90% van de kostprijs van vernieuwbouw. In die zin kan vernieuwbouw interessanter zijn omdat je op die manier minder snel onderhoudswerken zal moeten uitvoeren en opnieuw over een nieuw gebouw beschikt, wat bij renovatie niet het geval is.

Woonzorgcentrum Ceder aan de Leie zal in de komende jaren gerenoveerd moeten worden om te blijven voldoen aan de noden. Hierbij zal zeker een duurzaamheidstoets gebeuren.

De sportstudie toonde aan dat de **bouw van een nieuwe sporthal** op de site Dageraad noodzakelijk is. Tijdens de huidige legislatuur werden voorbereidende werken uitgevoerd, zoals de grondige renovatie van sporthal Vlasschaard. Andere herstellingswerken werden uitgevoerd met het oog op herstel op 5 tot 10 jaar. Zware investeringen werden niet meer gedaan met het oog op de bouw van een nieuwe sporthal. Op de site Dageraad kan de integratie van de jeugdwerking bekeken worden. De denkoefening kan opgestart worden of dit de gewenste evolutie is op deze site.

Dit past in de filosofie om **gebouwen en infrastructuren multifunctioneel inzetbaar** te maken. Het is gezien het huidig ruimtebeslag niet meer te verantwoorden dat verschillende gebouwen slechts beperkt

aantal tijd per week gebruikt worden. In die zin wordt nagedacht over **brede scholen**, polyvalent gebruik van gebouwen bij de **herinrichting van site Bavikhove**, en **herbestemming van kerken**.

10. Leefbaarheid van de stad verhogen door innovatieve smart city toepassingen

De Belfius Smart award voor het h^oaqua stadsvernieuwingsproject heeft een hefboomeffect gecreëerd in het nadenken over smart city toepassingen bij de organisatie. Finaliteit van een smart city is dat de leefbaarheid van de stad verhoogd wordt door duurzame slimme oplossingen te voorzien op het grondgebied. Deze kunnen technologisch zijn, maar dat is geen noodzakelijke voorwaarde. Om te vermijden dat we een wildgroei aan niet-compatibele smart city solutions krijgen, duidt de organisatie beter een duidelijke richting aan die ze wil bewandelen in dit verhaal.

Planet

11. Burgercoöperatieven voor duurzame energie

Ook in de doelstellingen van milieu wordt de kaart van community building getrokken. Een eerste beleidsvoorstel is om inwoners van de stad te laten deelnemen in het plaatsen van **zonnepanelen via burgercoöperatieve**. Ze kunnen hun dak “verhuren” of zelf zonnepanelen leggen met groepsaankoop. Een alternatieve denkpiste is samenwerking tussen particulieren en bedrijven, waarbij de stad faciliteert om grote beschikbare oppervlaktes daken van bedrijven of openbare gebouwen ter beschikking te stellen voor het plaatsen van zonnepanelen. Het zou mooi zijn als de stad hiervoor locaties mee opneemt in de ruimtelijke uitvoeringsplannen. De voorkeur gaat dan uiteraard naar het voorzien van een zonnepark op bestaande gebouwen, gezien we op vandaag geen ruimte op overschot hebben op de begane grond. Zonnepanelen hebben het voordeel dat ze minder overlast geven in vergelijking met windmolens. Uiteraard kunnen ook de mogelijkheden naar privaat en publiek gebruik van **windturbines** met aangepaste grootte bekeken worden.

Een innovatief project dat momenteel in het centrum van de stad wordt gerealiseerd is de aanleg van een warmtenet. Vanuit de stad is voorzien dat de stadsgebouwen de nodige aanpassingen zullen ondergaan om op het warmtenet aangesloten te worden. Ook nieuwe verkavelingen die momenteel in aanbouw zijn, maken in de toekomst gebruik van het warmtenet. Het **warmtenet** is aangelegd langs een groot aantal **particuliere woningen**, maar die kunnen op vandaag niet aansluiten op het net. Er wordt aangedrongen dat de stad laat onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om dit mogelijk te maken.

12. Blijven innoveren met openbare verlichting

In uitvoering van het lichtplan dat in 2014 werd opgemaakt werd in eerste instantie de openbare verlichting gedoofd tijdens de weeknachten (ma-di-wo-do van 23u30-4u30). Dit leidde tot een substantiële energie- en financiële besparing en terzelfdertijd werd lichtpollutie terug gedrongen. Er wordt gepleit de innovatieve mogelijkheden op gebied van openbare verlichting verder te verkennen en uit te rollen. Slimme sturing van de openbare verlichting op basis van onze noden kan dit verhaal nog versterken. Een eerste pilootproject is de volgverlichting die langs de Leie wordt aangelegd.

13. Behoud van waardevolle natuurgebieden

Hier en daar vind je nog waardevolle stukjes groen en natuur in het openbaar domein. De stad kan zelf investeren en deze gebieden veilig stellen door ze aan te kopen (bv. rietkraag Eerste Aardstraat, overstromingsgebied Oostrozebekerstraat, ...). Er kan een vast jaarlijks budget voorzien worden om het behoud van die waardevolle biotopen te verzekeren. Dit voorstel past mee in de filosofie van het realiseren van groene pixels waarvan eerder sprake.

Peace

14. Nieuwe speerpunten in het veiligheidsbeleid van PZ Gavers

We stellen vast dat de maatschappij en in het bijzonder het veiligheidslandschap – en de bijgaande risico's – sterk aan het veranderen is. Bij deze verandering worden we sterkt beïnvloed door 5 belangrijke tendensen waarvan de impact naar de toekomst toe enkel zal toenemen op de veiligheidszorg: globalisering, technologisering en informatisering, demografische evolutie (toenemende vergrijzing), wijzigende mobiliteit en de toenemende focus op bedrijfsmatige werken (effectiviteit en efficiëntie). Bepaalde van deze vaststellingen zijn ook terug te vinden in de andere SDGs van deze inspiratienota. In functie van haar actuele werking en het beleid van de politiezone Gavers zal zij zich in de toekomst verder focussen op **een performante informatie- en technologie-gestuurde politie**. Het is slechts op deze wijze dat in de nabije toekomst kwaliteitsvolle politiezorg kan gerealiseerd worden, door namelijk te werken op de juiste dingen en dit op een moderne en maatschappij-relevante manier. Dat **cybersecurity (en camerabewaking)** hierin een vooraanstaande rol zal krijgen hoeft geen betoog.

15. Versterken van de online dienstverlening

Naar aanleiding van de infrastructuurwerken die zich opwerpen in het stadhuis, werd een visienota geschreven over de toekomst van het dienstverleningsmodel, met focus op 2030. Het uitgangspunt blijft nog steeds overeind, dit is de kanaalstrategie (click call face home), waarbij we de burger of ondernemer centraal stellen. We streven er naar om voor eenvoudige zaken zo veel mogelijk 24/7 te werken zodat er meer tijd vrij komt voor complexere dossiers. Waar mogelijk wordt **dienstverlening** geautomatiseerd en/of **gedigitaliseerd**. En waar dit (nog) niet haalbaar blijkt, kiezen we voor de meest klantvriendelijke oplossing. Het landschap van de digitalisering verandert razendsnel. We pleiten er voor om te investeren in de nieuwe mogelijkheden die zich sowieso zullen aanbieden. We hoeven niet steeds de eerste te willen zijn, maar we moeten mee vooruit durven zijn op onze tijd.

16. Financiële beleidsruimte creëren

Harelbeke wil ook in de komende periode een **financieel gezonde** stad blijven. Het huidige lijstje met kleine en grote beleidsvoorstellen is evenwel niet min. Om aan deze uitdagingen tegemoet te komen zullen duidelijk keuzes moeten gemaakt worden. De diensten denken na over mogelijkheden om enerzijds de kosten te drukken, en anderzijds de inkomsten te verhogen. Hiermee zou **meer beleidsmarge** gecreëerd kunnen worden, en zijn keuzes minder drastisch.